د خاموشـۍ لـه شـوره ډېـرو سـر تنـدې اونيـوهٔ
د بـې وسـۍ لـهٔ زوره ډېـر پـه زنګانـهٔ پرېواتـهٔ

شور شور خاموشي

اعجاز ختټك

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعیب سنز پبلشرز اینډ بکسیلرز

جي ټي روډ منګوره، سوات

ټول حقوق د اماراتو پښتو ادبي ټولنه مرکزدبۍ په نوم خوندي دي

د کتاب نوم .... شور شور خاموشی
لیکونکے .... اعجاز خټك
ناشر .... فضل ربی راهی
پروف ریډنګ .... حنیف قیس
ډیزائننګ .... لقمان حکیم
سرپاڼه .... سرتاج استاد او ظفرعلی ظفر
دچاپ کال ستمبر۲۰۱۲ء
پریس .... حاجي حنیف اینډ سنز پرنټرز لاهور
بیه .... -/۲۰۰ روپۍ
د رابطې لپاره ....

د موندلو درکونه :

- داماراتوپښتوادبي ټولنه مرکز دبۍ
- یونیورسټی بك ایجنسی پېښور
- شعیب سنز مینګوره ، سوات
- مکتبه اشرفیه، مېن بازار لاچۍ (کوهاټ)
- پشتواکیډیمي کتاب پلورنځے پېښور یونیورسټي پېښور
- پښتو ادبی ټولنه لاچۍ – کوهاټ خیبر پښتنونخواه

شعیب سنز پبلشرزجي ټي روډ منګوره، سوات

Website: www.shoaibsons.ipfox.com
Email: shoaibsons@yahoo.com
Ph: 0946-729448, 722517

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټرون

د خپل ګران و محترم استاد

سعد الله خان حېران په نوم

چې زۀ يې د شعرو ادب په الف ،ب باندې پوهه کړم

خاورې اعجازخټك

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

ښاغلے تاج انور د لاچۍ کواټ ، ادبی مجلسونو کښې داعجاز خټک په نوم پیژندلے شی، پلار نوم یې صوبیدار کُندل خان (مرحوم) دے، دپیدایښت نیټه یې یولسم دسمبر نولس سوه دوه پنځوسم (**۱۱ دسمبر ۱۹۵۲**) او دسکول په کاغذونو کښې د مئ شپږمه نیټه کال نولس سوه څلور پنځوسم **(۶ مئ ۱۹۵۴)** لیکلې شوې ده. یعنې دا زمان د "سرپټوب عمر ته رسېدلے دے نو ځکه د"ښهٔ سرپټوب " څرګندونه کوی او دا دے خپله ړومبی شعری مجموعه په اولس پېرزوکوی

زمـــا شــــاعري ده داولـــس دســوکالۍ لـــهٔ پــاره
زهٔ خــو لیکــل کــوم دژونــد دخوشــحالۍ لــهٔ پــاره
زهٔ خپــل غــزل تــه چرتــه ډمــه ګــډولے نــهٔ شــم
نــهٔ شــم کــولائې شــاعری دخرمســتۍ لــهٔ پــاره

دا شعرونه داعجاز خټک د"احساس " نومې نظم آخری کړۍ ده کوم چې ما په اول ځل په خپل کلی طورو کې آورېدلی وو. په کال ۱۹۷۸ .ء کښې.دپیاوړی مورخ او شاعر تاج ملوک خان دلسوز (مرحوم) په یاد کښې ادبی دستوره وه. د لاچۍ نه دوه ځلمی شاعران سعادت سحر او اعجاز خټک هم د اولسی ادبی ټولنې مردان په بلنه راغلی وو په دې موقع ددې دواړو ښاغلیو د کلام تود هر کلے شوے وهٔ دغه کهٔ هر څو د ښاغلی اعجاز خټک د شاعرۍ ابتدائي دور وهٔ خو د دهٔ "احساس " د پښتو مینئو لـه دا احساس ضرور ورکړو چې کـه د ملی ژوند د بیدارۍ شاعر اجمل خټک هر څو که د وختونو دسیاست سیلۍ په مخه کړی دی او ګاونډی هیواد کښې ئې دجلاوطنۍ په ګاللو مجبور کړے دے ولې دهغهٔ د احساس بځرو "رشه" سالمه ده " دغیرت چغه" اوس هم پورته کیدائې اؤ آورېدلے شی ځکه چې د احساس غوږونه کاڼهٔ نهٔ دی او چې د ملت زلمی ویښ او بیدار وی نو دژوند په کالهٔ کښې بـه دجمال او جلال رنګونه مدام خوارهٔ وی او دقام ځلمي شاعران د خپل کلام په وسیله د بیدارۍ جرسونه دېمار غږوی.

دنـــړۍ لـــه واقعـــاتو ســـبق واخلـــئ
دا تـــر څـــو بـــه تاســو خپلـــو کښـــې جنګېـږئ
"باچاخــــان" درتـــه وئيلـــی داصـــفادي
کـــهٔ ویښ نـــهٔ شـــوئ پښـــتنو! ګـــوره ورکیـږئ

زما په نیزد چې د لاچۍ اوسېدونکی زلمی وی، لوستې وی او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعرو ادب میئن وی نو هغه به آرومرؤ د محترم سعدالله خان حېران دفکر ونظر په پلوشو روښانه وی او دهغهٔ د " ګلستان " ګل یا وړمه به وی ، دغلته ښاغلي عمل خان سیاح، اکمل اسد آبادی او شاه ولی خان غوندې ننګیالو هم خپلې وینې او جذبې کرلې دي او دملی فکر څېلی یې خورې کړې دي او د پښتونخواه په اولسی او ادبی ډګرونو کښې یې " لاچی " لهٔ پخواه نه لاچی لونګ کړې ده.

پــــه دې خــــاوره زیږ.یــــدلی نومــــوړی عالمــــان دي
هـــــم پیداپکښـــــي بــــې شـــــمیره شــــاعران دي
مدرســـــه ده دعلمونــــو، دا زمــــونږ کلــــے لاچــــی ده

ښاغلی اعجاز خټک د دغه چاپیرچل او دغه سیال کلی "لاچئ " پیداوار دے هغه دلاچی ګلستان پښتو دسیوری لاندی دشعر او هنر سفرپه کال ۱۹۷۰ کښې شروع کړو. کال ۱۹۷۱ کښې چې سیاسی زول طوفان راپورته شو نو لکه دنورو ادبی جرګو د لاچی "ګلستان" هم اوځپلے شو. په کال ۱۹۷۲ .ء کښې دغلته یې" پښتو ادبی ټولنه لاچی " جوړه کړه . ښاغلے اعجاز خټک دجنرل سیکټر په حیث خپله سکنئ ځوانی ټولنې ته ورأوبخښله او نهٔ کاله یې په دغه چوکی د پښتو ژبې او دادب ناوي ته لوګے کړه . دې مهال کښې د روزګار غمونو دخپل هیواد نه متحده عرب امارات ته په مخه کړلو. د خپلې کورنی دمعاشی مسلې هوارولو مبارزه یې شروع کړه د تن وینه ئې وسوزوله، خوله یې أوبهیوله او پیسې ټکې ئې اوګټلې نو بیا هم دزړهٔ تاؤنو په آرام پرې نهٔ ښودلو او د پښتو دغم نه یې بې غمه نهٔ کړے شو. د یو څو ملګرو په ملا تړیې " داماراتو پښتو ادبي ټولنه- مرکز دوبی " بنیاد کېښودو او د عربو رېګزارونو کښې یې د پښتو د بڼ وړ.مې خورې کړې او دغسې ئې د خپل ژوند غوښتنو سره سره د ادب عصري غوښتنې هم پوره کولې "د پښتو وړ.مې "- "خوشحال او رحمان"- "د سلیم خټک مرحوم کلام مړاوي ګلونه اؤ د سعدالله خان حېران " "پټې سلګۍ" د ښاغلي اعجاز خټک د شعري او هنري سفر زړهٔ پورې مطبوعاتي سلسلې دي . د اماراتو پښتو ادبي ټولنې مرکز دبی د سیوري لاندې چې وخت په وخت کومې لویې ادبي دستورې او مشاعرې شوېدي او ددې په اثر چې د پښتو ژبې او ادب ته څومره ښېګړه رسېدلي ده او اماراتوکښې پښتنوشاه زلمو کښې ادبي ذوق او سماجي غزونې کړې دي نو د فخر او عزت پټکے هم که ښاغلي تاج انور اعجاز ته په سر کړے شي نو بې ځایه به نهٔ وي.

خوشـــــــالیږم چـــــــې روګـــــــورم
د ادب پــــــــه ګلســــــتان کښــــــي
د عربــــــــو رېګســــــتان کښــــــي
دا زمـــــــــــا د لاس کرلـــــــــــي
د پښتـــــــــو د بـــــــــاغ ګلونـــــــــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماڅوکاله آګاهو د ښاغلي اعجازخټك په لاس ليکلي د کلام مسوده لوستي وه نو يو دوه کرښي تبصره مې پرې په خپله خوښه داسې ليك کړے وو چې د ښاغلي اعجاز خټک طبيعت کۀ غزل وئيلو ته پسخيږي نو مونږ دې ته يو فطري او غيرشعوري عمل وئيلے شو. دا غزلي د زلمي شاعر د هنري صلاحيتونو او د ځوانۍ د مستو مستو غزونې کوي ځکه نو اعجاز پکښې دومره نۀ شي ليدلے او منکر پرې اعتراض کولے شي . خو اوس چې د سپکې (نوے نوم يې شورشورخاموشي ده)يو ه بې ترتيبه مسوده د لوستو دپاره زما په وړاندې پرته ده او په کرښه کرښه کښې لۀ خېره د کمپوزنګ بلها غلطۍ د لوستونکی نظر کيري بيرې کوي – بيا هم په دې د يو نظر تېرولو نه پس دا احساس رابخښي چې ښاغلے اعجاز خټك په ځائے ولاړ نۀ دے. پرله پسې پرمختګ کوي . دغزل په حقله يي رويه او نظريه کښې زړۀ پورې بدلون محسوسيږ ي .غزل څۀ ته وائي د اعجاز خټك يو نظم دے، ديکښي شاعر دعوۀ کړې ده چې غزل د چا ښکلا پورې محدود نۀ دے، دا دوخت تقاضو آئينه دار دے او دخوشحالۍ د سباؤن زېرے دے خو پرتۀ له دې دعوې د ښاغلي اعجازخټك دادبي پيژندګلو ، د دۀ په بيلو بيلو موضوعاتو وئيل شوي نظمونه په غوره ډول کولے شي ،دغو نظمونو د ښاغلي اعجاز خټك شاعري شته منه کړې ده –زما په خيال د نظم ښه کښې د شاعر تخليقي صلاحيتونه څرګند ليدلے شي او د شاعر انه تخيل رنګارنګي پکښې هم شته – هر نظم ئي د زړه د وارداتو ، داخلي کيفياتو او خارجي محرکاتو ترجماني کولے شي -.

د ښائيســـــــت او د ښـــــکلا پـــــه کلــــــو ګــــــرځم
پکښـــــــــې مينـــــــــه، وفاګـــــــــانې لټومـــــــــه
رنګينـــــــۍ چـــــــې د نظـــــــر کچکـــــول کښـــــې راوړم
تصـــــــــويرونه تـــــــــرې د ښـــــــکلي جوړومـــــــــه

م ،ر، شفق
اسلام اباد
۳۱ جنوری ۲۰۱۲ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اعجاز اعزاز

هرکله چې خدائے بخښلي ايوب صابر په سرپرستۍ کښې د کوهاټ دښار نه پنځويشت کلوميټره لرې په فاصلې باندې د سهېل (سوېل) اړخ په جرنيلي سړك باندې ښاد اؤ آباد کلی لاچئ کښې د ګلستان پښتوادب لاچۍ په نوم يو نوے ادبي تنظيم بنسټ کېښودو نو ډېر زر د دې ادبي ګلستان دشعروادب د ګلونوپه خوشبويانو ادبی فضاګانې معطرې شوې په خصوصي توګه د سعدالله خان نوم په ادبی دنياکښې لکه د نمر اوځلېدۀ. د عيسوي کال نولس سوه شپېتم نه تراويايم پورې پوره لس کاله د دې تنظيم ډېر په اتفاق سره دپښتوژبې او ادب خدمت ډېر په ښۀ انداز کښې اوکړو.محترم سعدالله خان حېران نۀ صرف د دې انجمن د سيوري لاندې د نوي ګُول د شاعرانورلاربنودنه کوله بلکه په ګورنمنټ هائی اسکول لاچۍ کښې د استاد په حيث خپله وظيفه يې هم په ښۀ توګه ترسره کوله. حېران صېب د لاچۍ اؤ دټولې خټك نامي مشهورروحاني مشرمآذون صېب دويم دلاچۍ مولانا عبدالمنان عبېد مرحوم فرزند دے اؤ د پښتو سره سره د اردو، فارسی اؤ عربی درېوو ژبو عالم اؤ ماهر دے نو د داسې نابغه استاد د سيوري لاندې د سبق زده کړه د الله تعالی د لوې فضل څرګند علامت دے . راقم الحروف سعادت سحر، تاج انور اعجاز، انور الفت، انور حسېن مسافر، ميجرالطاف اؤ سعيدرهبر اؤ داسې نور لکه امجد ساقی جان د حېران صېب د مدرسې طالبعلمان دي اؤ دا ټول نن هم په دې وياړ کوي چې زمونږ سرپرستي حېران صېب کړې ده .

ښاغلي تاج انور اعجازسره زماپېژندګلي زما د عمر سره سمه ښکاري هغه په دې چې يو خود هغوي اؤ زمونږ کور يو بل سره ډېر نزدې اؤ بيا په يو اسکول کښې مونږ سبق وئيلي دے بس دومره به وه چې اعجاز صېب به مانه يو جماعت وروستو وۀ.

اعجازصېب دعيسوی کال نولس سوه څلورپنځوسم د مۍ د مياشتې په شپږمې نېټې زېږېدلے اؤ دبابا جي نوم ئي صوبيدار کندل خان دے. د دوی باباجی دپيرطريقت نوم يو پيرتاج علی شاه مريدوۀ چې دکشمير نه به ئي تشريف راوړلو. په کوموشپوورځوکښې چې اعجازصېب زېږېدلې وو نو په هغه دوران کښې د دوی د باباجي پير صېب هم لاچۍ ته تشريف راوړے وۀ چې کله يي اعجازصېب ورته اُښودلو نو هغوی ورله نوم تاج انورخوښ کړو.

ماته هغه شپې ورځې هم نن يادېږي چې اعجازصېب به په تبليغي جماعت کښې منډې ترړې وهلې ، دټول محلت ماشومان به ئي راجمع کړل اؤ شبې جمعې ته به يې بوتل اؤ بيا ماته هغه وخت هم يادېږي چې د هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړوکوالي ملګری لیاقت علی راز چې زما هم جماعتي وۀ، په مرسته یوه ادبي ټولنه جوړه کړه چې نوم يې ورله پښتودرنه ادبي ټولنه لاچی کېښودۀ خو دا د دوی د وړکوالي ادبي هلې ځلې وې. بيا داسي وخت راغے چې لیاقت علی خان راز دپاکستان په نېوی کښې نوکر شو او د ټرينګ نه پس يې بنګال ته اولېږلو چې هغه وخت د کال ۱۹۷۱ ء جنګ بنۀ په درزسره شروع وۀ، بنګله دېش جوړ شو خولیاقت علي خان راز هلته شهید شو او بیر ته رانغے. هم په دغوشپوورځوکښې ګلستان پښتوادب لاچی په سیاسي الغلاؤ تلغاؤ کښې داسي اونختو چې خپل ادبي سفر يې نیمه خوا پاتې شو. نو اعجازصېب د یونوي تنظيم جوړولو تابيا اوکړه چې دراقم الحروف سره سره سليم خټك مرحوم، عزیزالله عزیز مرحوم، انورالُفت، نثارګل نثار، غیورناشاد، سعیدرهبر، میجرالطاف سرفرازخټك (ریټائرډ) ، اقبال فنا، انورحسین مسافر، بشیر احمدبشیر، فیض الله جان فیض ، اقبال عارف ، اسلام بادشاه اسلام او پروفیسر نعیم رضوان خانزاده په مرسته د سعدالله خان حېران په سرپرستی کښې پښتوادبي ټولنه لاچی جوړه کړه چې د اعجازصېب د نۀ ستړی کېدونکی هلوځلو او د هغوی د ویال طبعیت په برکت دغه تنظيم ډېر زر د پښتونخواه د نورو ادبی تنظیمونوسره اوږه په اوږه يې اودرولو. د دې ټولنې دسیوري لاندې به نۀ صرف اُووۀ ورځنی تنقیدي غونډې کېدلې بلکې په علاقائي او په ملکی کچ به يې مشاعرې کولې،د پښتوټپه ده.

څـــوك پـــه رضـــا لـــۀ ملکـــه نـــۀ ځـــي
يـــا ډېرغريـــب شـــي يـــا د يـــار دلاســـه ځينـــه

نوبيا داسي ورځ هم راغله چې اعجازصېب د معاش په سلسلې کښې دوبۍ (متحده عرب امارات) ته لاړو، هغه ورځ زمونږ ټولنې ملګرو دپاره د یو لوې غم نه کمه نۀ وه خو اعجازصېب د یوروڼ مستقبل په تکل کښې ملګرو هغه په ډېرو دعاګانوسره رخصت کړوګنې اعجازصېب په پاکستان کښې هم بېروزګاره نۀ وۀ، دکوهاټ په اکاؤنټ آفس کښې د مرحوم رومان ساغر سره جوت په کرسۍ به ناست وۀاؤ دواړوشعروشاعرۍ سره سره د ایم اے پښتو امتحان په پرائیویټ توګه پاس کړے وۀ.

دعیسوی کال نولس سوه یوکم آتیایم د جنوری میاشتې یولسمې نېټې پورې اعجازصېب د ټولنې عمومی سکتر وۀ. هلته چې متحده عرب اماراتو ته لاړو نو یوکال پس یعنې کال ۱۹۸۰ کښې يې داماراتوپښتوادبي ټولنې مرکزدبئ په نوم يوه ټولنه سازه کړه چې د الیاس ټلوال ورسره پوره په پوره منده اووهله. ترننه پورې اعجازصېب د دې ټولنې عمومي سیکتر دے. دوی دلته ډېرې درنې او بین المللی مشاعرې کړې چې ادبی دنیا ئې نن هم یادوي . دوی د خپلوملګرو یو تعارفی کتاب د وږمې په نوم او بل يې د خوشحال و رحمن بابا په نوم چاپ کړی.دغه کتاب دشپاړسم جماعت د پښتوطالب علمانو دپاره پښتواکیډیمی ډېره ګټور اوغوره ګرزولے چې ډېرې علمی او ګټورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقالې پکښې شاملې دي کومې چې ددوی ملګرو په خپله لیکلې.

یو اهم ادبي ، علمي اؤ سماجي کار چې دوئ کړے هغه دا چې دپاکستان نه یې. قلندر مومند، پرېشان خټك،ایوب صابر،سعدالله خان حېران، پروېش شاهین، عبدالکریم بریالے، مطیع الله قریشی، مجبورسوراني، غازي سیال ، سلیم بنګش اؤ اسیرمنګل غونديِ لوېِ لوېِ شاعران اؤ ادیبان رابللي .

کۀ دغومشاعرو ویډیو ریکارډنګ اوګورئ نو داورېدونکو شمېره پکښې دحده نه زیاته ښکاري خو د اعجازصېب نظامت به دا مشاعرې نورې هم یو په دوه ښائسته کولې.

اعجاز صېب دپښتو ژبې اؤ ادب د پرمخ تګ لۀ پاره هر وخت اؤ هر ځائے کښې خپل صلاحیتونه پکار راوستلي اؤ پیسه یې شندلې خو قصه یې ګټلې .

- د هغوی د هلوځلو په برکت حسېن احمد صادق ، مهرونېش صدیقی، وزیر بادشاه جانان، امت بنګش اؤ بختیار شاکر غونديِ ادبی ملګرو په دوحه قطرکښې پاك پښتوادبي ټولنه جوړه کړه.هم دې سره سره ئې دغه ملګري هم مشاعرو ته رابللي . دې نه علاوه ئې فیروزآفریدي هم په خصوصي توګه مشاعرو ته رابللې .
- په بحرین کښې یې هم د ټولنې جوړولو دپاره حامدقریشی سره آړیکې نیولې وې خودمقامي قوانینو له وجې هغوي ټولنه جوړه نۀ کړے شوه .
- په ویسه اټك کښې پښتوادبي جرګه دمشتاق احمدمشتاق په سرپرستۍ کښې اعجاز صېب جوړه کړې.
- ورسره ورسره په کراچۍ کښې د اتفاق پښتو ادبي ټولنه هم صابر احمدصابر استاد په مرسته اؤ دهغوی د نورو ملګرو په برکت جوړه شوې ده .

زما دمعلوماتو ترمخه کۀ ریډیو اؤ ټي وي دلاچۍ نه څوك بللي نو د سعدالله خان حېران اؤ زما دباباجی شاه ولی خان نه پس یې اعجازصېب بللے ځکه چې دا دومره مقبول شوے وۀ چې دوی به مشاعرو ته رابللو.

په متحده عرب امارات کښې د راس الخیمې ریډیو نه چې خپرونې پېل کېدې نو داعجازصېب پکښې پوره پوره لاس وۀاؤ هم هلته دوی دپښتو په اووه ورځنې خپرونوکښې یوکال پورې کار کړے دے اؤ دا خپرونې به ټول عربستان کښې اؤ په افغانستان اؤ کوئټه بلوچستان کښې آورېدے شوې اؤ پښتانوبه دومره خوښولې چې د جمعې په ورځ به سحریولس بجې اؤ دشپې یولس بجې به ټول پښتانۀ ورته غوږ عوږ ناست وو.

اعجازصېب یو ډېرخوږ انسان دے، هرچاسره ډېره په مینه ګړه بړه کوي. اؤ بیا د خپلوادبي ملګرو خو دومره قدر کوي چې کله سلیم خټك په حق اورسېدۀ نو دهغوي د کلام مجموعه د مړاوي ګلونه په نوم چاپ کړه اؤ بیا ئې د خپل استاد سعدالله خان حېران کلام پټې سلګۍ چاپ کړې اؤ دا دے نن دخپل کلام مجموعه چاپ کوي چې نوم یې ورله شورشور خاموشي غوره کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعجازصېب د کال نولس سوه يوکم آتيايم نه په عربستان کښې دژوند ورځې شپې صباکوي ، دزړۀ اؤ دشوګر مريض هم دے، په داسې عمر دسړي زړۀ غواړي چې آرام اوکړي خو هغه دچاخبره چې شوخ د خوارو زړونه دي چې چوي نه ، د اعجازصېب حوصله لا ځوانه ده ، د هغوي مزل لا روان دے اؤ داسې يو نابغه روزګار شخصيت دے چې داسې خلق ډېر کم پيدا کېږي . د داسې خلقو په باب له خادم بابا ډېر ښۀ وئيلے.

چـــې ژونـــدے ووم ، تاســـو ويشـــتے ووم پـــه کـــانو
اوس مــــــې ځلــــــه ښــــــکلوی د قبــــــر کــــــاڼی

نو بايد چې مونږ د داسې خلقو قدر په ژوند کښې اوکړوګنې دآسمان نمر په ګوته نۀ پټېږی .

په دې موقع د اعجازصېب د شعر و شاعرئ په بشپړه توګه تبصره کول يقينا چې ګران کار دے خو زۀ ډېر په لنډو ټکوکښې د هغوي د کلام ذکرخپل فرض ګنم . دوی غزل ، نظم اؤ هائيکوليکلي .

په کال نولس سوه يوکم اويايم (۱۹۶۹) د ميئ د مياشتې په شلمې نېټې زمونږ د نيکۀ ميرولي کاکا په سرائې کښې يو ه طرحي مشاعره کېدله چې صدارت ئې افضل رضا کولو. ما اؤ اعجاز خټک پکښې په وړمبي ځل ګډون کولو، د اعجازصېب کلام مطلع اؤ مقطع وړاندې کوم.

ســــتا د راتلـــــو وعــــــده وفـــــا نــــۀ شــــوله
پـــــه مــــا دهجرشـــــپه صـــــبا نــــۀ شــــوله
اعجـــــازمجبور وۀ چـــــــې پښتوکښــــــې ګېــــــر وۀ
خـــــو هغـــــه پېغلــــــه پښــــــتانه نــــۀ شــــوله

په يو بل شعرکښې د ورورولئ پېغام داسې آوروي.

دوروروليــــــــی مشــــــال پــــــه لاس ګرځــــــوم
دغــــه رڼــــا بــــه لـــــر اؤ بــــر تــــه يوســــم

دغزل روح تغزل ته وئيلے کېږي، لږ يې دا انداز اوګورئ.

تـــا چــــې د ښــــو پـــــه غشــــو اوويشــــتم
مــــړ وومـــــه جانانــــه! راژونـــدے دې کــــړم

رقيبانو ته په ښکلي اندازکښې داسې پټون ټپوي ،

رقيبـــــان دې اوس دســـــر خېرونـــــه غـــــواړي
چـــــې اعجــــاز ورتــــه وهلــــے نـــن پټــــون دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ دپښتو ژبې سترنقاد اؤ اديب م ، ر، شفق دې رايې سره اتفاق لرم چې د اعجاز نظم په غزل باندې دروند ښکاري لکه د احساس نومې نظم د هغوی د ژور احساس په ښه توګه ترجماني کوي اؤ داسې وائي چې.

ماته د وخت ختلي نمر ته تيتېدل نۀ راځي
ماته د عشق اؤ د مستۍ نه ډك غزل نۀ راځي
زۀ داولس په غم لړلي مرثيې ليکمه
دې نه سېوا راته په بل څۀ کښې ليکل نۀ راځي

دعشق عنوان لاندې نظم يې يو شاهکار نظم دے چې ډېر په ښکلي اندازکښې د عشق مفهوم داسې بيان کړے.

عشق د کلهم انسانيت د ورورولۍ فلسفه
عشق د انسان د محبت اؤ سوکالۍ فلسفه
عشق د زردار اؤ د نادار د يو ولۍ فلسفه
عشق د خوشحال د ننګ و پت پښتونولۍ فلسفه

عشق د خوشحال د توري شرنګ اؤ دغيرت قصه ده
نۀ د ليلا اؤ د مجنون د محبت قصه ده

د اعجاز صيب نور نظمونه لکه.پښتنه ميرمن، هغه څوك وه، ارمان، جنت، منزل، زما خوشحال اؤ شپونکي سندره.دلوستو جوګه دي چې دطوالت لۀ خاطره دا هر څۀ په لوستونکو پرېږدم . په آخرکښې به دومره اووايم ،

چې د اعجازغوندې لۀ سره تېر شي
هغه خبرې زړورې کوي

په درناوي
سعادت سحر
صدر پښتو ادبي ټولنه لاچۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتولپونے

هغه بله ورځ راته تاج انوراعجازخټك ټليفون اوکړو چې بشيرصيب زۀ خپل کتاب چاپ کووم ، ماورته وئيل ، مبارك شه، ډېر زيات خوشحاله شوم خو ډېرزيات حيران په دې خبره شوم چې وئيل ئې راته دکتاب مسوده درلېږم چې ليکل پرې اوکړې، داخبره زما دپاره دحېرانتيا او پرېشانئ وجه ځکه وه چې زۀ په دې خبره لا خبر نۀ يم چې د چا په کتاب ليکل او خپل تآثرات ليکل دکله نه او څنګه شروع شوی دی خو په دې خبره ښۀ پوهه يم چې کله هم يو مصنف خپل کتاب چاشاعرله ليك دپاره ورکوی نوکوشش کوی چې لوئې نه لوئې شاعر، اديب ، ليکوال انتخاب اوکړی او کۀ لوې نۀ وی نو بيا خوچې کم نه کم دمصنف نه دشعروادب په ميدان کښې سينيئر وی ، پياوړے وی او پېژندونکے وی. او بله خبره دا د حېرانتياچې زۀ پرې لا پوهه نۀ يم چې ښاغلي ليکوال اعجازصېب خپل کتاب دپاره (شورشورخاموشی) ولې او په څه مقصدماته د ليك دپاره راکړوځکه زما او د اعجازصېب حيثيت د شعرو ادب په حواله داسې دی لکه داستاد او شاګرد، اعجازصېب په دې ميدان کښې زما د استاد حيثيت لري او ماته لا ځان د ادب په شاګردانوکښې هم نۀ ښکاري خو دا د اعجاز صېب د مينې او اخلاص او سرېتوب يوه لويه نمونه ده چې زما غوندې د ادب يې طالبعلم ته يې خپل کتاب د ليك دپاره راکړو او اوس زۀ دښاغلي ليکوال د حکم په تعميل کښې د دوی په کتاب باندې خپلې ماتې ګوډې خبرې اوليکم.شورشور خاموشی او بيا دا شعرونه.

ځنـــې ســــرونه مـــې ليـــدۀ پـــه نمرخاتـــۀ پربواتـــۀ
ځنـــې ســــرونه آخرغـــوځ شـــو، ورتـــه نـــۀ پربواتـــۀ
غـــوره تښا چرتـــه پـــه لـــرې وطنونـــو اوشـــی
تنـــدرراتلو، زمـــونږ پـــه کـــور، پـــه هرکالـــۀ پربواتـــۀ

د دې شعرونو شاعرتاج انور اعجازخټك زۀ دتېرو ډېرشو کالو راسې پېژنم. دکوهاټ ضلعې لاچئ کلی يو ځوان زلمے چې نن هم لکه د تېر وخت په شان به په عمر ډېر خو په زړۀ زلمے دپښتوادب د ميدان هغه زيرك او سترګه ور شهسوار دے چې د۱۹۸۰ نـه واخلـه ترننـه يې دعربوپـه دې سره شـګلنه او سوراړه زمکه يې د يو څوملګرو سره د اماراتوپښتوادبی ټولنې شمع پـه خپلـو هلوځلو او منډو ترړو پـه هرحـال او هر ساعت داسې روښانه ساتلې ده چې ديوطوفـان او بادوبـاران تتېدو لـه نـۀ ده ورکړی او نـن هم سره د خپلوملګرو لګيادے د پښتو ژبې او پښتو ادب سرڅښه کولوکښې بوخت دے او ولـې بـه يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ کوی چې دې ښاغلی د میدان ګټلو هنردپښتو ادب د یولوئې پوهه اوزیرك استاد ښاغلي سعدالله خان حېران نه زده کړے دے ځکه خو چې اعجازصېب څهٔ هم لیکلی دی، زما په خیال یې په تول پوره او وزن پوره په پوره دي، کهٔ څهٔ کمے پکښې وی هم نوماته پکښې په نظرنهٔ دی راغلي.

اعجازصېب د ژوند په هر اړخ لیکل کړی دي او دا هرڅهٔ یې په غزل ، نظم او هائیکوکښې ځائے کړی دي او چې هرڅهٔ یې لیکلی دي نو ډېره یې خوږه او پسته ژبه کښې یې لیکلي دی چې یو عام لوستونکے یې په اسانه لوستلے هم شی او پرې پوهېدے هم شی.

اعجازصېب کهٔ یو خوا دځان او جانان خبره کوی نو دخپل کورکلی د کوڅو د فکر نه هم ناخبره نهٔ دے پاتې شوے او ددې سره یې د اولس غم هم په خپل زړهٔ کښې لکه د روح ځائے کړے دے. دخپل قام اولس او د وطن غم یې تل ترتله په خپل چاپېرچل دردونه خوشحالۍ هر څهٔ یې په خپل کلام کښې ځائے کړی دی خو سره د دې یې د نړۍ د مظلومانو غم هم ژړلے دے، دا تول دیو ښهٔ او پوهه شاعرنخښې دی چې ټولې دښاغلی لیکوال په شاعرۍ کښې موجودې دي. ښاغلے لیکوال چې کله خپل جانان ستائي نو وائي.

کــــهٔ زمـــــا جانــــــان دې اولیــــــدو پـــــه ســــترګو
درنـــــه هیـــــر بـــــه دجنـــــت حـــورې غلمــــان شـــــی
خلـــــق وائـــــی چـــــې یـــــې زړهٔ راځنـــــې یــــوړو
خوتـــــازه پـــــرې د اعجازخټـــــك ایمــــــان شــــــی

او بل ځائے وائی،

تـــــاچې دبنـــــو پـــــــه غشـــــــو اوویشــــــم
مړوومــــــــه جانانــــــه! راژونــــــدے دې کـــــــړم
ســــتا اعجازخټــــك بــــه ولــــې نــــهٔ ســـــتائي
ســــتایو خـــــوږ نظـــــردے چـــــې زلمـــــے دې کـــــړم

او کله کله د جام ، ساقی او میخانې نه هم خوند آخلی نو داسې وائی،

هغــه چــې جــام دپاســه جــام ســره هــم خلـهٔ ورکــوی
داســې ســاقی تــه بــه څــوك څرنګــې زړهٔ نــهٔ ورکــوی

او یا دا چې،

ســــــــــــتا دمستوخماروســـــــــــــــترګوآثر دے
میخــــــانې کښـــــې د جامونوکړنګهـــــــار شـــــــو

او بل ځائے کښې وائی چې،

چـــې څښـــوی شـــراب د مینـــې پـــه نظـــر د مستوســـترګو
پـــه دا خـــوی مـــې ځکـــه خـــوښ دے دا دلبـــر د مســـتو ســـترګو

او چې د خپل کلی د کوڅو خبره شي نو څهٔ داسې وائي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خزانـــــه د تـــــاريخونو ،دا زمـــــونږ کلـــــے لاچـــــی ده
آيئنـــــه ده د وختونـــــو ، دا زمـــــونږ کلـــــے لاچـــــی ده

دځان په حقله ښاغلے وائي،
ماتـــه د وخـــت ختلـــي نمـــر تـــه تيتېـــدل نـــهٔ راځـــي
ماتـــه دعشـــق او د مســـتی نـــه ډك غـــزل نـــهٔ راځـــي
زهٔ د اولـــــس پـــــه غـــــم لړلـــــې مرثيـــــې ليکمـــــه
دې نـــه سـپوا راتـــه پـــه بـل څـهٔ کښـې ليکـل نـــه راځـی

شاعر به څنګه بل څهٔ اوليکی چې په کورکلی محلت کښې دبارودو ډېري پراتـهٔ وی، زلمـی پېغلـې ، ماشـومان اؤ بوډاګـان بـې ګناه قتلېږی، بيا بـه شاعرنوره شاعری څهٔ اوکړی، د شاعرخو بـه بيا هم داسـې شاعري کوی لکه اعجازصيب چې وائي،
ملګـــرو! مانـــه دســـرور ډکـــې نغمـــې مـــهٔ غـــواړئ
مانـــه د وخـــت د نمرودانـــو قصـــيدې مـــهٔ غـــواړئ
زهٔ د حــــــالاتو کــــــربلا بانــــــدې مــــــاتم کوومــــــه
مانـــه مـــاتم کښـــې د خنـــدا ډکـــې قصـــې مـــه غـــواړئ

د وطن په حقله شاعر خپل احساسات څهٔ په دې ډول بيا نوی،
هغـــه آزادی چـــې مـــونږ پـــه ســـرو وينـــو ګټلـــې ده
دا دزنـــــده بـــــاد پـــــه نعـــــرو مـــــونږ ه تـــــل پـــــاللې ده

هغـــه آزادی چـــې د شـــپونکی د خلـــې ســـندره وه
هغـــه دخيبرپـــه دنګـــو غروکښـــې غلـــي غلـــي ده

اؤ بل ځائے وائي،
چـــــــې پـــــــرون وهٔ هغـــــــه نـــــــن دے
هغـــــه ملـــــك ، هغـــــه وطـــــن دے
د اســـــلام پـــــه نـــــوم جـــــوړ شـــــوے
پکښـــــــــــــې زور دے د خـــــــــــــدايانو
زماهېربرکـــــــــت شـــــــــاه شـــــــــی
دا چـــــــــې اُوخـــــــــوړو پېرګـــــــــانو

د جانـان د صـفت اؤ وفـا سـره سره ښاغلے ليکـوال د دوران پـه غم کښـې هم بوخت دے او څهٔ په داسې ډول ګويا دے،
ملګـــــرو! زهٔ پـــــه داســـــې ښارکښـــــې اوســـــم
لکـــــه د مصـــــر پـــــه بـــــازار کښـــــې اوســـــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغــــــــــه د امــــــــن او انصـــــــاف غوښـــــتنه
لکـــــه دتېروخـــــــت چرتــــــه غارکښـــــې اوســـــم

کله خپل داولس غم او کله د خپل مزدورغم دا ټول دشاعرد ژوند هلې ځلې دی،

يوخـــــوا بربنـــــدلغړبچي د خـــــوار مــــزدور وينمـــه
بـل خـوا غټـان نشوکښـې مسـت مخمـور مخمـور وينمـه
خـدائيګوترې سـترګې زهٔ پـه بـل خـوا آړولـــې نـهٔ شـم
چـــې دوخـــت ژرنـــده کښـــې دل شـــوے خپـــل جمهـــور وينمـــه

هوښـيار ان وائـي چـې شـاعران د قـام سـترګې وي خـو زهٔ وايـم چـې شاعران د قام ژبه هم وي ځکه چې قام کومـه خبره پـه ژبـه کـول غـواړي اؤ نـه ئې شي کولے، هغه خبره اکثرپه خپلو غزلونو، شعرونو اؤ نظمونوکښې يا خوئې کړي وي اؤ يايې اوکړي، هغه که فرياد وي که د سوال منت خبره اؤ کهٔ د وخت د ظالمانواؤ د سماج رواج نه بغاوت وي، هره خبره شاعر په خپل کلام کښې په ډېره آسانه اؤ پسته ژبه کښې په آسانه کولے شي لکه د اعجازصېب د يو نظم (احساس) يوڅو شعرونه زهٔ دلته په دې حواله را آخلم، هغه وائي،

وايـــم چـــې تندرشـــوے، آســـمان نـــه پـــرې راپرېـــوتلے
چــــاچې زمــــاداولس شـــونډو نــــه خنــــدا وړې ده
وايـم چـې اور شـوے ، ورتـه چغـه د غيـرت جوړه شـوے
چــــاچې زمــــونږ خــــوارو جــــونګړو نــــه رڼــــا وړې ده

داولس د غم سره سره ښاغلے ليکوال دنړۍ د مظلومانو نـه هم ځان ناخبره نهٔ دے ساتلے اؤ دنړۍ د هر مظلوم غم يې يو شان ژړلے دے.

د فلسطين اؤ دکشمير په زمکه
خپــــــرې تـــــورې کـــــوي، زغـــــرې کـــــوي
چــــې داعجــــاز غونــــدې لـــهٔ ســـره تېـــر شـــي
هغـــــــــــه خبـــــــــــرې زړورې کـــــــــــوي

په دې حواله داعجازخټك صېب نظـم (آخـتردې مبـارك شـه) د باربـار لوستلو جوګه نظم دے.

اعجازصېب غزل کم اؤ نظم زيات ليکلے دے خو غزل يې د نظم اؤ نظم يې د غزل نه ډېر تاثيرلري، ډېره ساده او سوچه پښتو يې استعمال کړې ده. دډېرو ګرانو لفظونو، کنايو اؤ استعارو نه هم ځان بچ ساتلے دے چې هر سړې پرې پوهېږي، په هره موضوع يې ليکل کړي دي. پاتې د هرليکوال په ليك کښې څهٔ نـه څهٔ کمـے وي ځکـه ورتـه دانسان ليك وائـي. دغـه شـان بـه د ښاغلي اعجازصېب په شاعرۍ کښې هم څهٔ نه څهٔ فني اؤ فکري خامۍ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوماته په نظر نهٔ دي راغلي ځکه ما په دې خپلو خبرو کښې د تنقيدنه هيڅ کار نـــهٔ دے آخســـتے. بـــاقی د اعجازصــــيب شــــعري مجموعـــه (شورشورخاموشی)ستاسو په لاسوکښې ده بايد چې ورته د قدر په نظر اوکتلے شـی اؤ خـدائے دې اوکړي چې د اعجازصيب دا شورشورخاموشـی دپښـتون اولس دپوهې اؤ نيك مرغۍ سبب اُوګرځي(آمين ثم آمين)

په يوه پُښتنه ټپه دا خپلې خبرې راټولم اؤ ستاسو نه رخصتيږم،
اعجازصـــــــيب تـــــــول دې دســـــــيكې شـــــــه
چـــــې دښـــــمنانان درســــــره شـــــپاړس وخيژينـــــه

په درناوي
بشيراحمدبشير
چئيرمين
داماراتوپښتو ادبي ټولنه مرکزدُبۍ
۳۱ ِ مئ ۲۰۱۲ .ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اعجاز خټك اعجاز

دوه دېرش کاله مخکښې د اعجاز خټك او الياس ټلوال په کوششونود اماراتوپښتو ادبي ټولنه مرکزدُبۍ په وجود کښې راغله، اؤ تردمه ټولنه روانه هم ده او ودانه هم ده . روانه په دې معنی چه ادبی هلی ځلې يې په ځۀ نۀ ځۀ شکل دوام لري، ودانه په دې معنی چې دغږو تخليقات يې وخت په وخت مخې ته راوځي . په تيرو درې لسيزوکښې دې ټولنې خپل کار ته اکيډمۍ ګوته په خولۀ کړه خو داسې هم نۀ ده چې جولۍ يې ببخی تشه ده .

هم دغه د خليج اولنۍ ټولنه ده چې پښتو ته يې په خليج کښې د ټولنو چل اوښودلو. هم دغه اولنۍ ټولنه ده چې په خليج کښې يې دپُښتو مشاعرو ، سيمنارونو او نورو ادبی غونډو بنياد ايښے دے . هم دغه ټولنه ده چې بغير د چا د مکملې سرپرستۍ نه يې خپل وجود او دپښتو ادبی ذوق په خليج کښې ژوندے ساتلے دے. زۀ په دې خپلو کرښو کښې هڅه کوم چې دټولنې دهلوځلو سرسری جائزه واخلم او په دې هرڅه کښې د اعجازخټك تاند او ځپاند رول څرګندکړم .

مشاعرې کول :

ټولنې ته دا اعزاز حاصل دے چې اولنۍ مشاعره يې په متحده عرب امارات ــ دوبۍ کښې اوکړه او پښتانۀ يې دلته په اول ځل دخپلې ژبې او ادب په نامه راغونډ کړل . دغه سلسله تراوسه پورې دوام لري . اعجازخټك يې دپيل نه تراوسه پورې د نظامت او انتظام لوئې ذمه وارۍ په غاړه لری او دغه ذمه وارۍ اعجازخټك داسې پوره کوی چې په متحده عرب اماراتوکښې ټول پښتانۀ ددې خبرې ګواهان دی چې په کوم ادبي پروګرام کښې اعجازخټك نۀ وی نوځۀ نۀ ځۀ کمی به خامخا پکښې وی .

پښتونخواه نه شاعران اوادبيان رابلل :

ټولنې دپښتونخواه نه هم خپلو مشرانو شاعرانو ، اديبانو وخت په وخت دوبۍ ته د راتللو تکليف ورکړے دے چې دوئ راشي او په متحده عرب امارات کښې ميشته پښتنو سره اووينی او په خپلو افکارو دپښتنو ذهنونو ته رڼا اوبخښی . په دې مشرانوکښې قلندر مومند، ايوب صابر، پرېشان خټك، سعدالله خان حېران، عبدالکريم بريالے، غازی سيال، سليم بنګش ، پرويش شاهين اؤ اسيرمنګل چې دټولنې په دعوت راغلی دی. د دې هرڅۀ په انتظام ، نظامت، دمېلمنو لۀ پاره دشوی بندوبست، دمېلمنو قدرولواو نازولوکښې داعجازصيب منډه ترړه او ناسته پاسته دهرچا نه زياته وه .

سيمنارونه کول :

ټولنې دخوشحال بابا، رحمان بابا، عبدالحميدبابا، حمزه بابا او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاطرآپریدی سیمنارونه کړی دي ، په سیمنارونوآورولې شوې مقالې یې چاپ کړې دي او پښتنو ته یې رسولې دی او ددغوسیمنارونوپه راجوړولو او په کامیابۍ سره سر ته رسولوکښې د اعجاز صېب لوې لاس وۀ، دا هم په متحده عرب امارات کښې پښتنو ته د اعجازخټك بخښنه ده .

دتولنې غړو سره ماښامونو تابیا کول :

ټولنې وخت په وخت دخپلو غړو د زړۀ غټاوي لۀ پاره او دهغوئ دخدماتود اعتراف په توګه ملګرو سره د ماښامونو لړۍ پېل کړه . دغه هم د اعجازخټك آیډیا وه چې هم یې د ملګرو زړۀ غټاوے اوکړو او هم یې ملګرى دي ته اوپارول چې په ملګرو لیك اوکړی او دغسې یې د ملګرو پام یې شاعرۍ سره سره نثر ته هم راوګرځولو چې په نتیجه کښې یې دملګرو لۀ خوادقدروړ لیکنې مخې ته راغلې .

مجله چاپول :

ټولنه په نزدو کښې انشاءالله د یوې خپلواکه ادبي مجلې خپرول غواړي او په دې سلسلې کښې تر ډېره حده پرمختګ شوے دے ، تراوسه پورې په دې حقله شوو هلوځلوکښې زمونږ ټولو نه وړاندې اعجازصېب روان دے

فلاحي کارونه :

اعجاز صېب نۀ یوازې په ادبي کارونوکښې ګړندے دے بلکه فلاحی کارونوکښې هم د چا نه پاتې نۀ دے. دپاکستان سوشل سنټر دبۍ د آفس سیکرټری شپ نه واخله تراوسه پورې دغه دخېرښېګړې کارونه خدائے پاك د اعجاز صېب نه آخلی . ددې خبرې ګواهی دلته ټوله پاکستان کمیونټی ورکولے شی .

د اعجازصېب شاعري :

داعجازصېب شاعرۍ په حقله زۀ بغېر دڅۀ پس وپېش نه دا وئیلے شم چې هغوئي شاعری صرف او صرف د دې دپاره کړې ده چې دپښتو ژبې شاعرانو، ادیبانو او د دې ژبې د خواخوږو سره ئې تعلق قائم پاتې شی .اعجازخټك باقاعده شاعری نۀ ده کړې اونۀ شاعرۍ دپاره دومره سنجیده شوے دے لکه پورته ذکرشوو کارونودپاره چې اعجاز صېب څومره سنجیدګی اختیار کړی ده ، په متحده عرب امارات کښې خوپرېږده چې دپښتوادبي چمن ټل لخوا شوې د ړومبی عالمی ادبی کنونشن د پاره ئې پوره دوه میاشتې خپل دوکان بندکړے وۀ. خپل ګاډے یې پوره دوه میاشتې زغلولے وۀ . بل هیڅ کار یې نۀ وو کړے . صرف اوصرف د چندې راغونډولو پسې در په در ګرځېدلے وۀ چې په نتیجه کښې دپښتوادبي کنونشن لۀ پاره لکونه روپۍ راغونډې کړې . د دویم پښتو عالمی ادبی کنونشن دپاره دراقم الحروف او فضل رحیم رحیم سره په درې ورځوکښې څلورشپېته زره روپۍ غونډې کړې او اوېې لېږلې . دپښتومینې اعجازصېب دقلم دمیدان نه زیات دعمل په میدان کښې زغلولے دے. اعجازصېب ته خپلې شاعرۍ کم او زیات معلوم دي، که

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور چاته پکښې څۀ کمے ښکاری نوزما په پورتنوکرښو دې لږ غور اوکړی چې د دغې کمۍ زياتی سبب خو به د اعجازصېب دغه بېخی مصروفيات نۀ وی ؟ګنې نوزۀ چې د اعجاز خټك نظمونه ګورم ، نو ماته په دې نظمونوکښې يو توان او توانائي ښکاری. کۀ چرې اعجاز صېب لږه توجه دې طرف ته هم کړې وے نو نن به اعجاز صېب د نظم په ميدان کښې هم خپله ځانګړتيا په خپلو لوستونکو منلې وے . خو د دې هرڅه باو جود اعجازصېب په نظمونوکښې دپښتنو لۀ پاره د سماجی او معاشی انصاف غوښتنه دپښتنو لۀ پاره نېك بختو ورځو شپو ارمان او د پښتنو لۀ پاره د امن او خوشحالئ نه ډك ژوند جوت ښکاری چې د اعجازخټك صېب (دشورشور خاموشۍ) چاپ شی او پښتنو ته اورسی نو دا به د دې خبرې ثبوت وی چې د زړۀ مريض، دشوګر مريض، د بچوپه رزق پسې ورك سپين ږيرے، د خپلې شاعری په کم او زيات خبر اعجازصېب ، دپښتو په مينه کښې يو قدم نور هم مخکښې لاړو .

په درناوی
ممتازآورکزے
صدر
داماراتوپښتوادبي ټولنه مرکزدبئ
دوبی ۲۲ مئ ۲۰۱۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

داحساس بڅری

د کتاب خپروني مسله ډېره نازکه ، مهمه او د ارزښت وړ نقطه ده ځکه چې ډېر ښه ښه ليکوالان مونږ پېژنو چې خپل وړمبی کتاب چاپ کولو کښي ئې ډېره تادی کړې خوولې وروستو پرې بيا پښېمانه شوی او لۀ مارکيټه او د ملګرو نه يې بيا د واپس آخستو هڅې کړې او ځنې ليکوالان داسې هم لکه سعيد ګوهر، صديق پسرلے ، شمس القمر انديش،خپرمحمد عارف يا سعدالله خان حيران چې په مناسب وخت يې کتابونه خپارۀ نۀ کړل ، د فکروفن نه يې د خپل عصر لوستونکی محرومه پاتې شول . په مطبوعاتوکې رانغلل ، څېرنې پرې اونه شوې چې لۀ سوبه يې په خپل وخت ډېر آړخونه په تياروکښې پاتې شول او هغه مقام يې په برخه نۀ شو کوم يې چې حق ووځکه ترېنه ډېرپه وړاندې لاړل . د ژوند غوښتنې بدلې شوې وې او د نوی کهول ترجيحات نورشول. دې کښې شك نشته چې ښۀتخليق هرحالت ځان ښکاره کوی خودا هم حقيقت دے چې وختونه غواړی اوبيا دا خبره هم دياد وړده چې د هر وخت دفن خپلې تقاضې وی او خپل ارزښتونه او بيا په وخت نۀ خپرېدو کښې کۀ يو طرفته لـه خپلو نيمګړتياؤ نـه تخليقکارخبر نـۀ شی نو بل طرفتـه د اسلوب او دافکـارو د غـلا امکانـات هـم موجـود وی چـې وروسـتوترېنه نـورې سـتونزې راولاړېږی.

ښاغلی تاج انور اعجاز هم چې هر څۀ وجه وه خو په خپل مناسب وخت يې خپله شعری فنپاره خپره نه کړه . هرڅو کۀ په دوبۍ کښې د پښتوژبې د خدمت په لړ کښې ادبي هلې ځلې کوی خونن بـه يـې ديوتخليقکار پـه صفت نور هم ادبی قدوقامت لکه دچنار لوړ وے.

ښاغلے تاج انوراعجاز تقريبا ۱۹۷۰ نه تردې دمه ۲۰۱۲ پورې دوه څلوېښت کاله کېږی چې شاعری کوی کۀ چرې دوی د ۱۹۸۵ نـه تر ۱۹۹۰ پورې کتاب خپورکړے وے نو نن به يې دويم څۀ چې دريم کتاب هم تياروے او په ادبي حلقو کښې به د دۀ په فن او افکارو لـه مختلفو آړخونو بحثونه شوی وے . له خپلو خوبئيو او نيمګړتياو نه به خبر وے او اوس هم د مواد په اعتبار دغه مجموعه شورشورخاموشي چې څومره عرصه واخسته ، هغه ضخامت هم نۀ لری. د دې علت هم دا دے چې کله په يو ډنډ کښې اوبۀ ولاړې وی نو ناولې شی او چې کله د وتو لاره ومومی نو بيا تازه او نوی اوبۀ ورته راماتې شـی هـم دغـه مثـال د شـاعری يعنـې د ادب هـم دے چې د يو کتـاب خپرېدونـه وروستود بل تا بيا شروع شی .

ديوڅوتمهيدی خبرونـه ورستوچې شورشورخاموشي پـه مـوادو نظـر زغلوو نو بيا وئيلے شو چې په دې مجموعه کښې په بنيادی توګه دوه ژانرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل او نظم پکارول شوی دي چې دواړه ژانرونه خپل ځان کښې ځوځو نموني لري . فکری حوالي سره انقلاب ، د پښتنی ټولني ستونزې او مينه يې بنيادی موضوعات دی . په انقلاب يې مزاحمت روايتی دے چې لهجه يې ډېره علاقائي شوې ده چې له کبله يې فکر په هنر دروند ښکاری . غزل يې د خپل وخت په چوکاټ کښې روايتی نۀ دے . په ټوله مجموعه کښې يې خارجی احساسات ، ميلانات او واقعات په اندرونی وارداتو او جذباتو غالب شوی . اندازېې په غزل کښې هم ترډيره حده نظم ته ورنزدې دے. خوکوم وخت کښې چې دغه شاعری شوې دهغه وخت په حواله چې دپښتو په شاعرئ کښې به زياترذکرد ګل و بلبل او د جانان دبې وفايئ وۀ، ښاغلی تاج انوراعجازپه شعوری توګه ځان ترېنه ژغورلے دے اودغزل لهجه ئې دلاچئ لونګ په ځائے د غوځوشونډو ده چې لوستونکی په دې نتيجه رسوی چې ښاغلے تاج انوراعجاز خپل ټول صلاحيتونه دخپل قام دښېګړې دپاره دبيدارئ په نقطه مرکوزکړی وو چې په ځنګ کښې ترېنه د ژوندانۀ نور حسين او رنګين تصويرونه تت پاتې شوی دی چې د شعوربرخه په کښې د لاشعورپه مقابل کښې زياته په نْظر راځی او د فن په ځائے پکښې مقصديت ځرګند ښکاری . دا خبره هم ده چې فن مقصدی هم کېدے شی خو د خارجی چاپېرچل مقصديت کله هم د فن بنيادی ارزښت نه دے پاتے شوے، دفن يوخپل قدر وی چې طويل بحث غواړی خوولې بيا هم ددې مجموعې اهميت ځکه شته دغه د ذوق يا روحانی خوشحالئ لۀ پاره نۀ بلکه فقط دپښتون قام بيدارولو لۀ پاره مختلفو مرحلو نه راتېره شوې ځکه خوددې مجموعې معنوی آړخونه مونږ په تلوسو کښې دآچولو په ځائے نېغ په نېغه د قوم پرستئ‌تحريکونو ته چمتو کوی او د ټولنې د يو ذمه داروګړی شعور رابخښی په دغه حواله ځو نمونې :

(نظم ------- احساس)

ملګـــرو ! مانـــه دســـرور ډکـــې نغمـــې مـــۀ غـــواړئ
مانــــه د وخـــت دنمرودانـــو قصـــيدې مـــۀ غـــواړئ
زۀ د حــــــالاتو کــــــربلا بانـــــدې مـــــاتم کومــــه
مانــه مــاتم کښــې دخنــدا ډکښــې قيصــې مــۀ غــواړئ

(نظم ------ منزل)

چـــــــې مـــــــې لار تيـــــــارۀ تيـــــــارۀ وی
پکښـــــــــې هــــــــم وی ګړنګونــــــــــه
شـــــل زمــــــونږ دي پښــــــې لاســــــونه
داســـــې حـــــال کښـــــې بـــــه ملګــــــرو!
مـــــــونږ اورســـــــو منــــــــزل تــــــــه ؟

ملګـــــرو! زۀ پــــــه داســــــې ښارکښــــــې اوســــــم
لکــــه د مصــــــر پــــــه بــــــازار کښــــــې اوســــــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځنـــې ســـرونه مـــې ليـــدهٔ پـــه نمرخاتـــهٔ پرېواتـــهٔ
ځنـــې ســـرونه آخـــر غـــوخ شـــو، ورتـــه نـــهٔ پرېواتـــهٔ

فيصـــــلې زمـــــونږ د کلـــــې چـــــې پـــــردی کـــــړی
دغـــــــه جـــــــــړ زمـــــــــونږ د ټولومســـــــــلو دے

مـونږه پـه سـرهٔ اورکښـې ژونـدون لـهٔ ډېـر ناکامـه کـوو
طمـــع د ننـــګ چـــې د بـــې حســـه ودهٔ قامـــه کـــوو

دکلام لهٔ کوټلی مْطالعې څخه وروستو لوستونکی په دې نتېجه رسی چې د کلام لهجه او ژبه د نن دورد لهجې او ژبې سره ډېر توپير لری، پخواه به دشعری صنعتونو (صنائعو بدائعو) استعمال په بيل ډول کېدهٔ او د نننې دور دشعرژبه تخيلی او مکمل استعاراتی ده . دې مجموعې کښې کهٔ هرڅو د شعری ترکيبونو استعمال کم دے خومجموعی طورسره يې په لفظونو کښې فکری صداقت ئې غزونې کوی، د جذبې شدت او د احساساتو اظهارکښې اعتدالی امتزاج په مناسب ډول خپلوکښې غاړه غړی شوی او په لاچی کښې د ښاغلی سعدالله خان حېران د فکری مکتب روښانه مستقبل لهٔ پاره د پښتون قام بيدارولو ښهٔ هڅه ده خوجزوی طور باندې فکری سطح باندې پکار ده چې نننی پښتون ليکوال ته چې لږ سوچ وکړی چې پښتون قام بې حسه دے نه روز نا هرګزداسې نهٔ ده پښتون قام ته ليډارانو کړی څهٔ دی رښتيا دا دی چې زمونږ قام بې حسه نهٔ بلکه ننګيالے دے ، دغسې د جمهوريت نظم کښې د اختلاف ګنجائش شته دے خو بيا هم پردې مجموعه کښې ډېرفنې نمګړتيا باوجود زهٔ دا خبره په وثوق سره کوم چې ښاغلې تاج انور اعجاز هم په غزل او هم په نظم کښې نهٔ خو د چا تقليد کړے دے او نهٔ يې د چاپه پل باندې پل ايښے دے ، هرڅهٔ چې دی د خپل کلام پېژندګلی يې خپله ده .

خالدپښتون
۱۸ اپريل ۲۰۱۲ء
کوهاټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتراف

چرته زۀ ، چرته شاعري لکه وريژې اؤ د منجا زامن ،هم داسې قصه زما دشعروادب ده. دا هرڅۀ اتفاقاً شوی . زمونږ پوره کورنۍ کښې هيڅ داسې يو مشر نۀ دې تېر شوے چې هغوی په دې جرم ککړشوی وی . زمادومره يادېږی چې زمونږ يو ماما صديق چې يو سماجي انسان وۀ، هغوی به ماته په وړيکتوب کښې فی البديه شعرونه وئيل ، کېدے شی چې د هغې اثرلاندې ما هم په شعرونه شخوند وهل شروع کړی وي ، لږ چې د ځوانۍ عمرته اورسيدم يعنې هغه وخت په لسم جماعت کښې طالبعلم وم چې زمونږ استاد محترم سعدالله خان حيران راباندې په زور دشاعرۍ ستر مات کړو اؤ داسې چې په کال ۱۹۶۹کښې د ګلستان پښتوادب لاچۍ د اهتمام لاندې طرحي مشاعره ټاکلې شوې وه ، زۀ اؤ زما همځولي شاعران پکښې هم بللے شوي وو، ما هم پکښې خپل مات ګوډ غزل پېش کړو، زمادومره حوصله افزائي اوشوه چې هغه ورځ ده اؤ دا نن ورځ ده چې کۀ خپله کۀ هيڅ شعروادب په الف ب پوهې نۀ شوم خو مشاعرې اؤ ښوښو شاعرانو سره مې ناسته پاسته تراوسه پورې جاري اؤ ساری ده. يو ملګري راته وې چې ستا دپاره ما دوائي راوړي ده کېدے شي چې دا مشاعرو نه قلار شې ، ټول عمر دې په دوخوشو کارونوکښې تېر شو. ماورته وې چې زما دا بيماري ډېره زړه شوې ده، کېدے شي چې ستا په دې دوائي زما شمر اونۀ شي . رښتيا خبره دا ده کومې پښتو زۀ په ټولې ادبي نړۍ پېژندلے يم اؤ دومره به ما پښتودپاره څۀ نۀ وي کړي لکه څومره چې زۀ خپلې پښتو شته من کړے يم ګنې پکار خو دا وو چې په دوه څلوېښت کاله کښې ما ډېر څۀ ليکلے اؤ پښتو ته جولۍ کښې آچولے وے خو زۀ دا اعتراف کوم چې زۀ دخپلې پښتو يو غټ مجرم يم اؤ دومره مودې پس ايله بيله يو دخپلې ماتې ګوډې شاعرۍ مجموعه وړاندې کوم اؤ هغه هم د يوډېر مخلص ملګري بلکې د يو وروړ په ډېره ټينګه وينا دا مجموعه وړاندې کوم ګنې زما هډو دا خيال نۀ وۀ چې زۀ به هم چرته په ژوندکښې دا څۀ چاپ کړم . الله تعالی دې زما دغه وروړ ته لوې اجرورکړي چې زما شاعري يې د چاپ جوګه اوګڼله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګــران مشــر م، ر، شــفق صــېب، زمــا دتــورو څنويــار ســعادت سحرصيب، زما غار يار بشير احمد بشير، ، دمسافرۍ دژوند د تودو سړو ملګري اؤزيرك انسان ممتازآورکزئي صېب اؤ زما دبې مخه بې ستړه نقاد ملګري خالد پښتون دليکونو چې زما کلام يې ادبي دنيا ته رسولو ناکام اوکړو، ډېر زيات ممنون يم ګنې چرته زهٔ اؤ چرته دا شعرونه چاپ کول داسې ناممکن غوندې کار وهٔ خو دا هرڅهٔ چې دي، يوزما يو داسې کوشش دے چې هيڅ داد نهٔ غواړم خوبس دومره چې کېدے شي چې زما کلام څوك اوګوري نو دخپل کلام چاپ کولو هڅه به ضروراوکړي اؤ دا به زما دپاره يو لوئې داد وی .

په درناوي
خاورې اعجازخټك دوبۍ
۷ جولائي ۲۰۱۲ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنت

۱۹۷۶ء

زړۀ راتــه وې راځــه ددې دنيــا جنــت تــه لاړ شــو
هلتـــــه د خپلـــــو ارمـــــانونو اوريـــــږوو

مــا وې چــې تــا ددې دنيــا جنــت ليــدلے دے څــۀ؟
وې چـــې جنـــت څـــۀ وی؟ پـــه خپلـــه خوښـــه ژونـــدتېرول

مــا وې چــې دا جنــت بــه چرتــه وی راوئــې ښــايه
وې چــې راځــه چــې درتــه لارې د جنــت اوښــايم

زۀ پــه مــزه مــزه روان شــوم د جنــت پــه لــوری
څــۀ ګــورم لارکښــې مــې يــوه لــوړه غونــډۍ اوليــده

مــا وې چــې داغونــډۍ دڅــۀ ده دومــره دنګــه لــوړه
وې چــې هــم دې غونــډۍ دلانــدې جنتيــان اوســيږی

مــا وې چــې دغــه خلــق دې جنــت تــه څنګــه راغلــل
نومانـــه خپـــل پـــه غوږکښـــې داســـې ګنګوســـه اوکړلـــه

وې د ضـــــميرلوړې غونـــــډۍ نـــــه غورځېـــــدلی اول
پـــه پټـــو ســـترګو دې جنـــت تـــه رســـېدلی دی بيـــا

د ژونـــد بـــازي هـــم دغـــو خلقـــو همېشـــه ګټلـــې
دا بـــې ضـــميره خلـــق ځکـــه جنتيـــان يـــادېږی

دوئ تـــه روا او نـــاروا ګـــوره يـــو شـــان ښـــکارېږی
دوئ تـــه والله کـــه بـــل انســـان خـــو څـــۀ انســـان ښـــکارېږی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بل په غوښو ښاربۀ شوی، غړمبېدلی دی ډېر
دا په شرابو لمبېدلی، پړسېدلی دی ډېر

تۀ هم که غواړې چې ددې دنیا جنت ته راشې
نو د ضمیر لوړې غونډې نه ځان ګوزار کړه اول
تۀ به په خپله دې جنت ته بې منته راشې
وخت به دې خپله جنتی ددې دنیا اومنی

تاته به خلق په هره لاره سلامونه کوی
ستا په هر ځاے به خلق ډېر ډېر عزتونه کوی

تا ته به خلق بیا ووټونه ښۀ په جار درکوی
هر حکومت به تاته خپله اقتدار درکوی

تۀ به په خپله جنتی ددې دنیا یادېږې
او پس له مرګه ښۀ سړے به په دنیا یادېږی

ستا وروستو مخکښې قطارونه د موټرو به وی
ستا حفاظت ته اهتمام د برېتورو به وی

ما چې د زړۀ دغه رنګینه قصه واورېدله
ماوې چې اے زما ساده زړګیه! اوغولیدې

دغه چې تا وته جنت ښکاری، جنت خو نۀ دے
دلته خو یو انسان آقا، نور غلامان دی پکښې

ورځه ورځه دغه جنت دې هغه چاته یوسه
چې د ضمیر په بدل داسې جنتونه غواړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمـــا جنـــت د هـــر انســـان د خپلـــواکۍ نـــوم دے
دي تـــا جنـــت د يـــو انســـان د غلامـــۍ نـــوم دے

زمـــا جنـــت خـــو د يـــو بـــل نـــه زارپـــدلو نـــوم دے
دي تـــا جنـــت د يـــو انســـان د پرزولـــو نـــوم دے

مـــا چـــې لـــه خدايـــه کـــوم جنـــت غوښـــتے آدا خـــو نـــهٔ دے

دغـــــه جنـــــت دي هغـــــه چاتـــــه يوســـــه
چـــې د ضـــمير پـــه بـــدل داســـې جنتونـــه غـــواړی

۲۰ اګست ۱۹۹۰ء دوبۍ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

احساس

ماته د وخت ختلی نمر ته ټیټېدل نهٔ راځی
ما ته دعشق اودمستی نه ډک غزل نهٔ راځی
زهٔ د اولس په غم لړلی مرثیې لیکمه
دې نه سېوا راته په بل څهٔ څهٔ لیکل نهٔ راځی

ملګرو! ما نه د سرور ډکې نغمې مهٔ غواړئ
ما نه د وخت د نمرودانو قصیدې مهٔ غواړئ
زهٔ د حالاتو کربلا باندې ماتم کوومه
مانه ماتم کښې دخنداډکې قصې مهٔ غواړئ

منم چې ستاسو زړهٔ رنګین رنګین شعرونه غواړی
ماته خولې خولې مزدوردکراچی مخکښې شی
وایم چې تاسو ته مې شونډې زلفې اوستائیلے
راته بدحال د خپل اولس د بې وسی مخکښې شی

داوچې شونډې چې وختونوترې خنداوړې ده
دخواراولس دشونډوکومې رنګینی اوستایم
ملګرو! وایئ چې مستی او که ماتم اوستایم
تاسوخوشحال کړم اوکهٔ خپلې بې وسی اوستایم

یو خوا بربند، لغړ بچی دخوار مزدور وینمه
بل خواغټان نشوکښې مست مخمورووینمه
خدائیګو ترې سترګې زهٔ په بل خوا اړولے نهٔ شم
چې د وخت ژرنده کښې دل شوے خپل جمهور وینمه

وایم چې تندر شوے، اسمان نه پرې راپرېوتلے
چا چې زما د اولس شونډو نه خندا وړېده
وایم چې اورشوے، ورته چغه دغیرت جوړه شوے
چا چې زمونږ خوارو جونګړو نه رڼا وړېده

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ یوشــاعریمه چــې چرتــه ځــوک ســلګۍ اووهــی
زمــا پــه زړه کښــې د آهونــو د نــدوکارجوړ شــی
وخــت چــې د چــا د ارمــانونو مــری اوخرپــوی
ورســره ســم زماپــه زړۀ کښــې ویــر ناتــار جــوړ شــی

زمــا شــاعری ده، د اولــس د ســوکالۍ لــۀ پــاره
زۀ خــو لیکــل کــوم د ژونــد د خوشــحالۍ لــۀ پــاره
زۀ خپــل غــزل تــه چرتــه ډمــه ګــډولے نــۀ شــم
نــۀ شــم کــولے شــاعری د خرمســتۍ لــۀ پــاره

۱۹۷۶ء لاچی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــکل

د ښائیســـــت او د ښـــــکلا پـــه کلـــو ګـــرځم
پکښـــــــي مینـــــــه او وفاګـــــــاني لټومـــــــه
رنګینـــی چـــې د نظـــر کچکـــول کښـــې راوړم
تصـــــویرونه تـــــرې د ښـــــکلی جوړومـــــه
تخیـــل چـــې زمـــا مســـت شـــی نـــو اوخانـــدم
ځـــــان ســـــره ټولـــــه دنیـــــا اوخاندومـــــه
داســـې وخـــت کښـــې مـــې احســـاس راولړزېږي
څـــو شـــعرونه پـــرې د ســـوی زړهٔ لیکمـــه

کلــه کلــه چــې د ژونــد بــازار تــه لاړ شــم
لـــوټ پـــه بیعـــه انســـانان پکښـــې خرڅېـــږی
مـــا ســـودا د خپـــل ضـــمیر پکښـــې کولـــه
وې چـــــې دا دلتـــــه پرېمانـــــه ملاوېـــــږی
نوراســتون شــوم خپــل تتــدی تــه مــې ټــق ورکــړو
مـــا وې دلتـــه کښـــې خـــو مـــړه خلـــق اوســـېږی
ســـــړیتوب نـــــه دلتـــــه خلقـــــو لاس ویـــــنځلے
بـــس چـــړې د ظلـــم یـــو پـــه بـــل ګزېـــږی

بیـــا راوان شـــم، د احســـاس پـــه نیلـــی ســـور شـــم
وردننـــــه پـــــه ســـــپین کـــــور شـــــم د پړانګـــــانو
مـــــا وې خبـــــر د امـــــن غواړمـــــه لـــــهٔ تاســـــو
اے د امـــــــن دعـــــــوه ګیـــــــرو انســـــــانانو
فلســـطین او پـــه کشـــمیر کښـــې چرتـــه اورئ
دا بـــــې وســـــه شـــــان ســـــلګی د مظلومـــــانو

د غیـــرت کـــور مـــو کابـــل شـــو لـــوټې لـــوټې
ککـــــــری پکښـــــــې الـــــــوځی د ځوانـــــــانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې نوا بيا د قامونو کور ته لاړم
ما وې امن پسې دلته يم راغلے
خو افسوس هلته قصه څۀ اپوټه وه
هر کمزورے وۀ لېوانو پرزولے
دلته مور د امن مړه خو لا پخوا وه
دا لا چا وې چې مظلوم دے چا ژړلے
د کمزورو دلته حق د ژوندون نشته
د ژوندون حق يې هيچا نۀ دے منلے
سوداګانې د يو بل پکښې کېدلې
دا قصې مې هلته ډېرې اورېدلې

نو بيا راغلم خپلې خړې پښتونخوا ته
ما وې ځان کۀ په دنيا پېژندل غواړې
نو راويښ شئ ګنې وخت به داسې راشي
هيڅ به نۀ شئ کۀ بيا ډېر څۀ کول غواړې
حق غوښتے نۀ شي په زور اخستے کېږي
نو راپاڅئ کۀ خپل ځان مو ګټل غواړئ
ګورئ نه چې د برلين دېوال راپرېوت
نور به څۀ نمونه تاسو ليدل غواړئ
دکوريا خلق هم ګوره يو ځاے کېږي
د تړون رسۍ به کلکه نيول کېږي

د نړۍ د واقعاتو سبق واخلئ
دا ترڅو به تاسو خپله کښې جنګېږئ
هر بابا درته ويلې دا صفا دي
کۀ ويښ نۀ شوئ پښتنو! ګوره ورکېږئ

آګست ۱۹۹۰ ء دوبۍ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپونکی سندره

ځنو واورېده کانهٔ شو
ځنې پوه پرې هډو نهٔ شو
لر او بر کښې آورېدے شوه
د شپونکی د خلې سندره
چې چا واورېده کنهٔ؟

وې چې خدائے پاک پیدا کړی
په خپل فضل پښتانهٔ دی
ګران په ما چې لهٔ هر څهٔ دی
د مودو راسې ودهٔ دی
بس هم دا راویښوومه
لېونی د خلې خبرې
چې چا واورېدې کنهٔ؟

تر آتهٔ سوه کالونو
چې یې راج کړلو په زړونو
د پښتون په نوم تر عمره
یادولو تاریخونو
هغه قام راپاروومه
ورته ځان وریادوومه
د شپونکی د خلې سندره
چې چا واورېده کنهٔ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپـــــــل زوره خبـــــــر نـــــــهٔ دی
ګنـــــــې نـــــهٔ دی دومــــــره مــــړی
ښـــــهٔ ســــاده دی ښـــــهٔ ســــپین زړی
دا ځـــــوک نـــــهٔ غـــــواړی هیڅکلـــــه
چـــــې دې ویښ شـــــــی دا وګـــــــړی
دنیـــــا اوختـــــه ســـــپوږمۍ تـــــه
دوئ پـــــه خپلـــــه کښـــــې اختـــــه دی
وې چـــــې دوئ بـــــس پوهـــــه وومـــــه
ســــــړیتوب ورتـــــــه ښـــــایمه
د شـــــــپونکی د خلـــــــې ســـــــندره
چـــــې چـــــا واورېـــــده کنـــــهٔ؟

چـــــا چـــــې واورېـــــده روان شـــــو
نـــــهٔ پـــــه ځـــــان نـــــهٔ پـــــه جهـــــان شـــــو
ځنـــــو وې چـــــې کـــــافران شـــــو
مـــــا وې ښـــــهٔ مســـــلمانان شـــــو
د ایمـــــان خاونـــــدانان شـــــو
خـــــو نـــــهٔ دا یـــــې چـــــړې اووې
د جنـــــت ټېکـــــه داران شـــــو
نـــــهٔ یـــــې دا خبـــــره اوکـــــړه
چـــــې اســـــلام تـــــه خطـــــره ده
بـــــس همدغـــــه څـــــو کســـــانو
د شـــــــپونکی د خلـــــــې ســـــــندره

دا ســـــــندره تـــــــل وئیلـــــــه
خپلـــــــواکی د خپلـــــــو خلقـــــــو
مـــــونږ پـــــه خپلـــــه خـــــاوره غـــــواړو
دا وطـــــن مـــــو پـــــلار نیکونـــــو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـــــــه ســـــــرو وینـــــــو دے ګـــــــتلے
نـــــــن پـــــــرې ګېـــــــده راچـــــــولې
ځـــــــو پړانګـــــــانو ځـــــــو لېوانـــــــو
نـــــــو مـــــــونږ دا نـــــــۀ شـــــــو زغملـــــــے
چـــــــې بـــــــه دوئ ټېکـــــــداران وی
پکښـــــــې مـــــــونږه بـــــــه خـــــــواران وو
بـــــــس هـــــــم دا نـــــــۀ شـــــــو کـــــــولے
ځـــــــان تـــــــه حـــــــق غـــــــواړو پـــــــه نـــــــره
خـــــــو یـــــــوه خبـــــــره واورئ
کـــــــۀ یـــــــو ځـــــــان نـــــــه شـــــــو ملګـــــــرو
لاس بـــــــه مـــــــه مـــــــروړو
بیـــــــا بـــــــه ژاړو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ او تۀ

تـۀ دې ورځ پـه ورځ غټېږې، زۀ چـې خـوار يـم لا دې خوارشـم
تــۀ خــووينې دخپـل قــام څښــې، زۀ دې هســې ګنهګــار کــړم
دا لا څرنګــې انصــاف دے، داســې ولــې اخــر کېــږى
زۀ پـه دې خـاوره پيـدا يـم، ولـې بيـا دې هـم غـدار شـم

ســتا بچــى دې ســبق وائــې، پــه لنــدن او امريکــې کښــې
او زمــا بچــى لګيــا دى، څپــر لانــدې مدرســې کښــې
ســتابچى چــې دلتــه راشــى، پــاتې کېــږى بــه بنګلــې کښــې
او زمــا بچــى بــه ناســت وى، څوکيــدار يــې دروازې کښــې

دا لا څرنګــې قصــه ده، چــې لنــډېږى نــۀ اوږدېــږى
دا څــۀ داســې ماشــوره ده، چــې ورانېــږى نــۀ ســمېږى
د مغـرب خبـرې دلتـه پـه مشـرق کښـې چـې چلېـږى
دا زمــا نېســتى بــه دلتــه، خــدائيګو کلــه نــه غــوځېږى
دا تــۀ تــۀ يــې او زۀ زۀ يـم، دا قصـه چـې ختمـه نـۀ وى
دا د ځــان ځــانى خبــرو دبدبــه چــې ختمــه نــۀ وى
د زورګيـرو پـه دې زمکـه، دبدبـه چـې ختمـه نـۀ وى
ســتا پــه ســر کښــې دا زمــا د ســر ســودا چــې ختمــه نــۀ وى

ستـا بـه سـر تـه خطـره وى، همېشـه بـه زۀ پـه دار ووم
ســتا خوبونــه بــه حــرام وى، زۀ بــه هــم پــه هــاے نتــار ووم
تـۀ بـه دغسـې څربېږې، زۀ بـه هـم دغسـې نـادار ووم
دغـه زمکـه زمـا مـور ده، زۀ بـه تـل ورځنـې ځـار ووم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زما او ستا خبره د آقا او د غلام ده
ته هوس یې په مخ کړې، ستا مقصد عیش و ارام دے
ستا به لاس کښې چې زۀ وینم، د غریب د وینو جام دے
ما ته ژوند د زما پکار دے، دا زما د ژوند ناکام دے

چې لندن او امریکې کښې ته زما سودا کوے شې
ځنګه ژوند به بیا لۀ مانه په دې مځکه تېروے شې
زۀ به مینه تول په تول شم، که ته داسې هم کوے شې
خپلواکی د پلار په وینو کۀ ګټلے راکوے شې

ته مې سر ټیټول غوړې، داسې کله زۀ کوے شم
ما کۀ ته آخستل غواړې، نو زۀ کله خرڅېدے شم
کۀ ته ما خپلول غواړې، نو زۀ مینه درکوے شم
کۀ جنت جوړول غواړې، نو زۀ مینه درکوے شم

دلته سر د یو انسان دے، هلته تا جوړ کړے دار دے
تا جوړ کړے لا زمونږه په سرونو اقتدار دے
خو کۀ وطن جوړول غواړې، دا وطن به تول جنت شی
زۀ او ته به جنتی شو، په نصیب به مو راحت شی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

مينه او وطن

مـــا بـــه تـــرخ کښـــې کتابونـــه وو نيـــولی
پـــاس پـــه بـــام يـــوه جينـــۍ بـــه وه ختلـــې
زۀ چـــې تلـــم پـــه کومـــه لار بـــه مدرســـې تـــه
دې خنـــدل بـــه راتـــه پـــټ پـــټ غلـــی غلـــی
مـــا بـــه وې چـــې لا وړه ئـــې نـــۀ پـــوهيږې
زمـــا لار کښـــې يـــۀ جينـــۍ! څلـــه اودرېـــږې

دې بـــه هـــره ورځ پـــه ګټـــو زۀ ويشـــتلم
دې بـــه خامخـــا مـــدام داســـې چيـــړلم
د دنيـــا او مافيهـــا نـــه نـــاخبره
دې بـــه ماتـــه زۀ بـــه دې تـــۀ خنديـــدلم
مـــا وې هســـې نـــۀ خبـــره دا د نيـــا شـــی
دغـــه خلـــق بـــه دښـــمن زمـــا او ســـتا شـــی
دې بـه وې چـې زه لـيلا تـۀ مـې مجنـون يـې
زمـــا زړۀ او زمـــا، ځـــان زمـــا ژونـــدون يـــې
دې وې زۀ کـــۀ څـــۀ پـــروا ددې دنيـــا کـــړم
بـس يـو تـۀ، زمـــا د سـوی زړۀ سـکون يـې
زۀ پـــه دې او دا پـــه مـــا بـــه نازېدلـــه
هـيڅ پـه سـود او زيـان د ځـان نـه پوهېدلـه

دا جينـــۍ چـــې ورو پـــه ورو رالوئېدلـــه
چـــم ګاونـــډ کښـــې ډېـــرو خلقـــو اوغوښـــتله

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې زما نه يې څوک خوښ په دنيا نۀ وو
ما هم ځکه دا په مينه اوکوئېدله

نو روان د ژوند په لار غاړه غړې شو
خپل خپلوان مو د وادۀ، په تيارې شو

د وادۀ نېټه مو راغله، رانزدې شوه
آخر ناوې شوه، ډولۍ کښې کښېناستله
مور او پلار په دعاګانو دا رخصت کړه
په سندرو کښې همزولو اوستائيله
په جامو کښې نن دا کله ځائېدله
سرې ډولۍ کښې زمونږ کور ته چې راتلله

په حجره کښې درزاهار وۀ، د ډولونو
يو باران وو نن په ما د سرو ګلونو
چې يو غږ شو هلته شابه زلمو پاڅئ
ضرورت دے نن وطن ته د سرونو
ګڼې هسې هم بې نومه بې نشان يئ
په تاريخ کښې که ياد شوی سربازان يې

ما وې نن مې چې وطن ته ضرورت دے
دا يم وراغلم چې زه ورنه قربان شم
ما وې نن مې په وطن شوے يلغار دے
کۀ دا اونکړم نو ورک به لۀ جهان شم
ما وې مينه، وينه دواړه به ترې ځار کړم
غابښ به مات د هر غليم د هر غدار کړم

دوبۍ ۱۹۷۴

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما وطن

چې پرون وۀ، هغه نن دے
هغه ملک ، هغه وطن دے

هر چا اوخوړو کۀ هر څو
ولې بیا هم ډېر شته من دے

د اسلام په نوم جوړ شوے
پکښې زور دے د خدایانو

زما هېر برکت شاه شی
دا چې اوخوړو پړانګانو

زما لاس کښې چې ټوپک دے
او د امن کړم غوښتنه

مېړتون باندې چا کړې
د لړم د سر ساتنه

دا خو داسې رنګ قصه ده
چې مجنون یم لیلا غواړم

داسې حال کښې زۀ ملګرو
د وطن سندرې وایم

۴۱ اګست ۲۰۰۰

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتنه مېرمن

چې یادېږی همتناکه، حیاناکه، مینه ناکه
پښتنې غوندې به ښځه په دنیا کښې څوک پیدا که

شی د غوا غوجل نه ستړی، په کټوی کړی لاس ورپورې
د روټو ټبا کړی سمه، بیا تنور سره به ئې ګورې
یوخواکړې، بل خواپشې، اے میراته شې اے کورې
اے آخته په نوری رنځ شې، کړی بچو ته ستغې سپورې
د سحر نه تر ماښامه، کوی داسې چارې نورې
په دنیا کښې چرته وی به داسې بله زورناکه
چې ستائینه دعظمت یې په داخوی ټوله دنیا که
دکچه خښتو په کور کښې دا د حسن شهزادګی وی
د حیا په لوپټه کښې یوه ښکلې ښاپېری وی
داپه کورکښې راحصاره لکه بنده چې هوسی وی
هیڅ په خوند د ژوندانهٔ که پوهې دا د زندګی وی
دپښتون دکورمېرمنه، دخاوند د پښو خپلی وی
دا مظلومه حقیقت کښې یو نامه د بندګی وی
کهٔ هر څو ډېره زورېږی، دا نهٔ اُف کوی نهٔ اه که
په دنیا کښې چرته وی به داسې بله همتناکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې خاوند يې غرۀ نه راشی، ورته داسې دا خندا که
بيا جاجوس په منده راوړي ، ورته دا ډکه پياله که
ستومانی د ټولي ورځې په يو دم ئې دا فنا که
تبر، لور ورنه سنبال کړی، ډکه دا ورته پياله که
دا رنګ مينه، خدمتونه د خاوند هميشه دا که
په دنيا کښې چرته وی به داسې بله همتناکه

دايې لاس وپيښې چاپې کړی، ترهغې چې دابنه دمه شی
دپښتون دکور مېرمنې، زړۀ بياهغې وختې ښه شی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعلان

د سحر نه تر ماښامه
شپه او ورځې به لګیا وی
کروندې او اوبهٔ خور به
دهٔ په وچ اوکړسېدلی
وجود هره ورځ کولو

دا سپین ږیرے هر سحر به
لهٔ خپل کوره راوتلو
چې ماښام به کور ته لاړو
چرته سپر نیم وړهٔ بچو ته
په خیرن څادر کښې یوړو

خدایے بچی وو ډیر ورکړی
ژوند یې څهٔ وهٔ یو دوزخ وهٔ
پکښې دا به سوزېدلو

په دلو دلو غنم به
د خان کور ته یې لیږلو
خو ددهٔ په خوار قسمت کښې
یو چپه وچه ډوډۍ وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ورځ سحر وختي چې
کله دا راپاڅېدلو
شهزادګۍ د ژوندانۀ ترې
لرې لاړه هغه ځاے ته
چې ترې بېرته هغه ځاے نه
هيڅوک بيا نۀ دی راغلی

نو ملا صېب د جماعت نه
دا اعلان اوکړو ملګرو!
چې د برکلي خانانو
هغه خوار غريب نوکر يې
ماسپښين لمانځۀ نه وروستو
ددۀ خوار به جنازه وی
دا به خاورو ته سپارے شی

جنازه چې د سپين ګل کاکا
لۀ خپل کوره راوتله
خپلو لوڼو او ځامنو
ورته سقاط کښې خپلې اوښکې
تويولې او لېږلې

دا د هغه چا نوکر وۀ
چې په کور کښې هره شپه به
خرمستی دی چې کېدلې
خو د دۀ خوارو بچو ته
سپورې ستغې او ديکې وې

هغه کور د لوئ خان وۀ
هلته تل شراب کباب وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه کور د یو غریب وؤ
دلته لوږه، دلته تنده

د غریب سړی په کور کښې
وچ سوکړک تشې شوملې وې
ډېر ځامن او ډېرې لوڼه
دا یې لویه سرمایه وه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا څوک دے؟

پـــــــــــــــه زړو لارو روان دے
عجيبــــــــه غونـــــــدې انســـــان دے

نـــــهٔ خبــــــر لـــــهٔ خپلـــــه ځانــــــه
نـــــهٔ خبــــــر لـــــهٔ دې جهـــــان دے

دا چــــــې چرتـــــه ګټــــه ګـــــوری
نـــــو خــــــتلے تـــــر اســـــمان دے

کـــــهٔ يـــــې هلتـــــه کـــــار اونـــــهٔ شـــو
بيـــــا پــــــه بـــــل خــــوا دا روان دے

وروســـــتو مخکښـــــې هــــيڅ نـــــهٔ ګـــوری
نـــــهٔ پــــه ســـود او نـــــهٔ پــــه زيـــان دے

کـــــهٔ تـــــا غــــوړه ګوتــــــه ورکـــــړه
نــــو بيــــا تــــا ځنــــې قربـــان دے

څــــــهٔ چـــــې زړهٔ ورتــــــه اووائــــــی
هغــــــــه کـــــار پســــــــې روان دے

زړور دے خــــــو بيـــــــا ولـــــــې؟
د ورور مــــــرګ ورتـــــــه اســـــان دے

پــــــه ترخــــــې دا نــــــهٔ پــــــوهيږی
خـــوئ يـــې دا رنـــګ څـــهٔ بـــل شـــان دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خبرو دې که پوهه کړې
نو بیا سخت لکه سندان دې

خو افسوس چې نه پوهېږې
بس یو دا پکښې نقصان دې

ګنې عقل، فکر ډېر هم
خدای ورکړې ښه پرېمان دې

دا په خپله ځان ته سپر دې
ددهٔ بل شانې ګزران دې

ددهٔ چرت نه خرابېږې
څوک سپوږمۍ ته که روان دې

دا چې اورسی پنجاب ته
بیا یاد شوې دا په خان دې

که دا لاړ شی کراچۍ ته
خلق وائی چې پټان دې

دا په خپله هرځه، هرځه
دا په ما باندې ډېر ګران دې

چې زما د قام زلمې دې
زما روح دې، زما ځان دې

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادي

هغه ازادي چې مونږ په سرو وينو ګټلې ده
تش د زنده باد په نعرو مونږه تل پاللې ده

هغه ازادي چې ماوې جوړ د امن کور به کړم
هغه مې لۀ سره نه ليدلې، نه موندلې ده

هغه ازادي چې مونږ د سر په بدل غوښتې ده
هغه اقتدار دپاره مونږ نيمه بائيللې ده

هغه ازادي چې خوشحالی اوسوکالی راوړی
هغه هره ورځې هره شپه مونږه ژړلې ده

هغه ازادي چې د اغيارو منت باره ده
هغه خو نن ځکه دم ختلې، ساه راښکلې ده

هغه ازادي چې دشپونکی د خلې سندره شی
هغه د خيبر په دنګو غرو کښې غلې غلې ده

هغه ازادي چې مونږ ته زيرے د سحر راوړی
هغه تورو شپو کښې د حالاتو مونږ ليدلې ده

هغه ازادي چې مونږ يې غواړو ولې نۀ راځی
هغه بيا لۀ سره د سرونو قربانی غواړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ازادي چې مونږ يو موټے، يوه خلۀ کړي تول
هغه بنۀ په زوره ترانه د افغانی غواړی

هغه ازادی چې تول وطن پرې مينه مينه شی
هغه د اعجاز غوندې سرتيره لېونی غواړی

۱۴ اگست ۱۹۹۷ دوبئ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

منزل

چې مې لار تیارهٔ تیارهٔ وی
پکښې هم وی ګړنګونه

شل زمونږ وی پښې لاسونه
او په سترګو هم ړاندهٔ وو

دا سې حال کښې به ملګرو!
مونږه اورسو منزل ته

که زمونږه دغه حال وی
دا خو دوه پنځوس کالونه

داسې زرکاله که تېر شي
مونږ به وایو چې روان یو

خپل منزل ته به رسېږو
ولې دا به زمونږ خیال وی

حقیقت کښې به ملګرو!
دا به تش د خوب لیدهٔ وی

هغه ملک چې مونږ ګټلے
په یو نوم د دین اسلام وهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ پرې داسې کانې اوکړې
جماعتونه مو مورچې شوې

او کورونه مقبرې شوې
مونږ یو بل ته نېغې توپې

تل د کفر دی نیولې
نه پاخه مسلمانان شو

نه خو پوخ زما ایمان شو
داسې حال کښې به ملګرو!

څنګه یو موټے او یو ځان شو
تش د خلې په ډزو ډوزو

که پاخه مسلمانان شو
چې هر کس پکښې لیډر دے

د هر چا خپله پارټی وي
هر یو ځان له پکښې سپر دے

دا به څومره ځان ځانی وی
دا سې حال کښې به ملګرو!
مونږه اورسو منزل ته

.....✱✱✱.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

مولانا استاذُنا عبدالمنان عبيد دويم ماذون صيب
د لاچۍ

يادګيرنه:-

د سيني خټکو روحاني، علمي شخصيت **مولانا استاذُنا عبدالمنان عبيد** د کال ۱۹۷۷ د جون د مياشتې په ديارلسمې نېټې د نرى بس په حادثه کښې په حق اورسېدۀ. په صابر اباد ضلع کرک کښې د خپل استاد د جنازې نه په واپسۍ کښې ورته دغه حادثه پېښه شوه.

د خټکو د سر سيورے، د خټکو د زړۀ سر وۀ
دحالاتو په تيارو کښې رونېدلے سپين سحر وۀ
ترېنه جمع چارچاپېره به هر وخت وۀ تږى زړونه
ناقلاره زړو دپاره د سکون حوض کوثر وۀ

خټک هسې هم بېرخوار وو، اوس لا نور هم خوار وزار شو
دهستۍ لوړې غونډۍ نه حقيقت کښې راګوزار شو
چې سالار راځنې لاړو، د مرګي په خوب ودۀ شو
پښه نيولى کاروانونه سمه لاره کښې ايسار شو
د رسمونو، رواجونو بتخانې يې نړولې
په مړو زړونو کښې يې شمعې د توحيد به بلولې
کۀ هرڅو په چاپيرچل کښې هره خوا تيارۀ تيارۀ وه
دا تيرې د ګمراهئيو په ايمان يې رونولې

دانسان د احساس سترګې ړندې شوې وې ملګرو!
وروړ د وروړ په مړى ناست وۀ، دبل غوښې يې خوړلې
انسانانو کښې د مينې ورورولۍ جذبات ساړۀ وو
مړې سکروټې وې، ايرې وې چې بس دوئ به پوکولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خټک اوس لا سونه مړی، سر تندی وهي په زوره
خدایه! نۀ دے دز غملو، دغه غم څۀ داسې غم دے
خلق ډېر دی پیدا شوی خو بیا هېر شی پس لۀ مرګه
خو په مرګ د مولوی صیب نن په هر سړی ماتم دے

دے چا نۀ وۀ پېژندلے لوئ هر څوک وو پېژندلی
خو په مرګ یې بیا هر چا وو ښۀ په زوره زور ژړلی
د فساد تورو تیارو کښې د توحید بله ډیوه وه
د اعجاز غوندې بې لارو ته یې سمه لار ښودلی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصور او خوب

لکه د ژوند تودو سرو نه يو ستومانه زړګے
دچا خيالونو کښې ځان ورک کړى ستومانى اوباسى
يايو مئين زړۀ چې مايوسه شى، دچار اتلو نه
نور وس يې نۀ وى خودخلې نه اسوېلى اوباسى

يايو خولې خولې مزدور چې په خپل کټ او پوزى
خپل مات وجود ودۀ کوى، بې ارامى اوباسى
يا يو د هاړ تندې وهلے چې په جام پرېوزى
په غټه غټ اوښى اوبۀ، تاؤ لۀ زړګى اوباسى
داسې زۀ هم چې کله کله ناقرار شمه ډېر
راځى کۀ نۀ راځى څۀ خوب خو ځان په زور ودۀ کړم
کله په مخه مې چې خپل سوى فکرونه واخلى
ځان له يوښکلى شان رنګينه دنياجوړه زۀ کړم

چې تصور دې کله کله را په زړۀ شى ګلې!
وايم چې والوتے او تاته په هوا دراغلے
روغ لېونے شم، نۀ په ځان نۀ په جهان ووم ګلې!
هر څه چې کېږى خو يو ځلې خامخا دراغلے

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکـــه شـــاعر بانـــدې الهـــام چـــې د شـــعرونو اوشـــی
قلـــم راواخلـــی او کاغـــذ بانـــدې غـــزل اولیکـــی
پـــه تصـــور کښـــې پـــه وطـــن د ښـــاپیرو اوبلوســـی
هلتـــه د حســـن ښـــاپیرۍ ســـره چیـــړل اولیکـــی

او کلـه خیـال کښـې چرتـه لاړ شـی دجانـان غیږې تـه
هـر یـو انـدام تـه یـې حېـران شـانته لیـدل اولیکـی
دا مصـور چـې یـو رنګـین غونـدې شـاهکارجوړوی
ورسـره سـم د خپـل مئـین زړهٔ درزېـدل اولیکـی

دغـه شـاعرچې پـه لفظونـو کښـې تصـویر جـوړوی
ځان ته یو ښـکلے شـان رنګینـه ښـاپیرۍ جوړه کړی
دغه شاعر چې د خپل خیـال پـه رنګینو کښې ورک شـــی
پـه تصـور کښـې څـومره ښـکلې دنیـاګۍ جوړه کړی

وایـم تـر څـو بـه مـې پـه زړهٔ بانـدې وربـرې ګلـې!
آخـــر شـــاعر یـــم قلـــم پورتـــه کـــړم غـــزل اولـــیکم
پـه تصـور کښـې دې سـرې شـونډې، سـپین رخسـار راولـــم
زړهٔ غلـــوم، ورتـــه شـــعرونه د چـــل ول اولـــیکم

څکـــه زهٔ چـــې ارســـطو د مملکـــت نـــه ګلـــې!
د تصـــور پـــه دې ګنـــاه ویســـتلے شـــوے یمـــه
اوس هـــم هغـــه یـــم، د خیـــالونو د دنیـــا اپلاطـــون
پـردو خـو پرېـږده، خپلـو هـم ډېـر ډېـر رټلـے یمـه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاچۍ کلي ته د یو وزیر په راتلو

چرتــه خبــره چـــې د خېټـــې مړولـــو اوشـــی
د ســترګو رپ کښـې ورتــه هلتــه خېټــه ور اورســی
یـــا آوازه د یـــو وزیـــر نـــیم د راتللـــو اوشـــی
ورتــه ســتر خېټــی ورړی تــرړی دومــره زر اورســی

چرتــه وزیرچــې لارخطــاکړی زمونږخوالــه راشــی
نوورتــه مخکښــې خودعرضــه څومشــران اودروی
شغ شـی وزیرچـې ورنـه تېـر شـی، خـړې خلـې پـاتې شـی
دوئ وازه خلــۀ لکــه ســرکوزی ګیــدړان اودروی

چرتــه وزیــر تــه کــۀ یــو کلــی کښــې ټیکالــه اوشــی
ورتــه ســترخېټی او پلــن ســری څــو مشــران راشــی
امســا پــه لاس، نېغــه شــمله دکلــی خــان او ملــک
د مـــودو اوړی ورتـــه داســـې غریبـــان راشـــی

یـــا کلـــه وخـــت چـــې د ووټونـــو آخســـتلو راشـــی
مـونږ غریبـانو تـه هـر خوانـه لیـډران رادرومـی
مطلـب یـې خپـل وی، دروازې ولـې زمـونږ مـاتوی
غـــرض راخســـتی مونږتـــه داســـې ډېرکســـان رادرومـــی

داسـې مشـران بـه وائـی، مـونږ تـه وایـه ګټـه اوکړی
چـاچې مـدام دخپـل اولـس پـه سـر روپـۍ اخسـتې
دا هــم هغــه دی، د انګریــز خوشــامدګرو ځــامن
چـاچې انعـام کښـې د انګریزنـه نـوابۍ اخسـتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اے د مشـــرانو نـــه محرومـــه لیونـــو خټکـــو!
راځــئ چــې مشـر ځــان لــه اوګـورو، لښــکرجوړکړو
دوخـــت ځانګوکښـــې ودۀ شـــوو اے پرتـــو خټکـــو!
پــاڅئ راویښ شــئ چــې د شــپې ځنــې ســحر جــوړ کــړو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قربانۍ غوایۀ

یـــــو ســـــاتلے شـــــان غوایـــــۀ وۀ
داســـــې بـــــل کلـــــی کښـــــې نـــــۀ وۀ

هـــــر چـــــا غـــــوږ نـــــه وۀ نیـــــولے
ښـــــکر چـــــې یـــــې نـــــۀ وۀ ځکـــــه ښـــــه وۀ

ســـــوداګرو کلـــــه یـــــو خـــــوا
کلـــــه بـــــل خـــــوا ګرزولـــــو

نـــــۀ یـــــې پـــــرش وۀ چـــــا لیـــــدلے
نـــــۀ یـــــې څـــــوک راپرزولـــــو

قصـــــــــــابانو ددې کلـــــــــــی
قربـــــــــانۍ تـــــــــه وو ســـــــــاتلے

ددې ګـــــډو بـــــزو وطـــــن کښـــــې
بـــــې قیمتـــــه وۀ خـــــــتلے

د آختـــــر نـــــه مخکښـــــې دغـــــو
ظالمـــــانو نـــــن قربـــــان کـــــړو

ددې ګـــــډو بـــــزو وطـــــن کښـــــې
ژونـــــد یـــــې هـــــر څـــــاروی تـــــه ګـــــران کـــــړو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

اختر مو مبارک شه

فلسطین کښې چې سرې وینې دی بهېږی
سرۀ اورونه په عراق باندې ورېږی

افغانان سره په خپله کښې ستړی
په کشمیر کښې لږ په ډېرو راسوریږی

چیچنیا او په بوسنیا کښې چې څۀ کیږی
مسلمان دے په هر ځائے کښې چې قتلیږی

داسې حال کښې چې راغلے دا آختر دے
خلۀ زما مبارکۍ ته نۀ جوړیږی

خو مجبور یو چې زمونږه خوشحالی ده
ځکه یو بل سره خاندو، خوشحالیږو

خو بیا هم دومره بې خونده خلق نۀ یو
چې د ورور په قتلېدو به نۀ دړدېږو

ځکه وایو چې آختر مو مبارک شه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو تاثر

لکه يو تربرے مسافر چې د اوبو په طمع
دچا په در لکه سوالی ستړے ستومان اودری
تش دجامونو په کړنګا يې خله اوبۀ اوبۀ شی
دا د يو ګوټ په طمع هسې حق حېران اودری

داسې هم ماته يې کول د سترګو تش ستونه
کله پيرزو يې وو په ما د مينې دا خوندونه

يا يو يتيم چې وږے تږے د چا کور له راشی
ورنه ډوډئ غواړی د خېټې لپونی په خاطر
دکور خاوند يې په ديکو ديکو لۀ کوره شړی
دےاورته پښوکښې بس لوغړيږی دډوډئ په خاطر

داسې ماهم ورنه دمينې خېر غوښتو ملګرو!
زړۀ مې بې وسه ورته پښوکښې لوغړېدوملګرو

نۀ يې په ما د خپلې مينې پيرزوئينه اوکړه
د مينې تږے هر ارمان مې په ارمان پاتې شو
نۀ مې تږې سترګې مړيدې اؤ نۀ مې زړۀ صبرېدۀ
بس په ليدو ليدو کښې زړۀ مې حق حېران پاتې شو

.....✱✱✱.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګیالے خوشحال

د اورنګ د عظمتونو غرور مات شو
چې راپورته یو پښتون لۀ اکوړی شو
د افغان په ننګ یې اوتړله توره
په اورنګ باندې یو تندر د اسمانی شو

یوه چغه د غیرت او حُریت وه
پښتونخوا یې هر اورنګ وته تنور کړه
غر او سمه کښې خوره شوه دغه چغه
کۀ مغل هر څو بندی په رتنبور کړه

د خیبر لۀ سره داسې غږ یې اوکړو
یۀ پښتونه! کۀ ویښ نۀ شوې نو ورکېږې
کۀ پیدا دې په خپل ځان کښې اتفاق کړو
هیڅ مغل به دې زیر نه کړی کۀ پوهیږې

په یو لاس کښې یې قلم په بل کښې توره
پښتونخوا ئې چې غیرت ته لمسوله
سپین سحر د ازادۍ ته وۀ لېواله
خپلواکی د خپلې خاورې یې غوښتله

دا یې اووې یا به زۀ یا به مغل وی
د افغان په ننګ مې توره وتړله
ننګیالے د زمانې خوشحال خټک یم
د مغل د عظمت مور به کړمه بوره

خو بې ننګو پښتو کښې هیڅ چرت نۀ وۀ
د وختونو په زانګو کښې ټول اوده وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړهٔ چــاودلے د مرګــی پــه خــوب وده شــو
پښـــتنو کښـــې هغـــه ســـرهٔ بڅـــری نـــهٔ وو

پښـــتونخوا ئـــې چـــې پـــه تـــوره نازېدلـــه
هغـــه تـــوره د پښـــتون ده زنـــګ وهلـــې
دخوشـــحال د عظمـــت نـــاوې هـــم خفـــه ده
پښـــتنو چـــې د وختونـــو بنـــګ دي ځښـــلی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور

کــهٔ د قــام او د ملــت لــهٔ پــاره غــواړې
هــر ارمــان دې دځــامنو خــدائے پــوره کــه
دښــمنی دپــاره تــهٔ کــهٔ د ورور غــواړې
اعجــاز وائــی چــې همــېش د لــور دعــا کــه

زمــا ســتا چــې چرتــه لــور اوشــی، خفــه يــو
خــدائے کــه ځــوے راکــړی، جــامو کښــې نــهٔ ځــائيږو
مــونږ آختــه آخــر پــه څــه پــه واويــلا يــو
مــونږ د خــدائے پــه دو کــارونو نــه پــوهيږو

ولــې نــهٔ ګــورې چــې دا هــم ســتا ځيګــر وی
پــه دې څــهٔ چــې دا وادهٔ شــی او د بــل شــی
چــې رنځــور شــې نلســته ســتا د کــټ پــه ســر وی
ســتا نيــازبين ځــوے د وادهٔ نــه پــس بــدل شــی

دا دې هېــر شــو، چــې پيــدا تــهٔ لا د چــا يــې
دا کــهٔ نــهٔ وے تــهٔ بــه څنګــه زيږېــدلې
تــهٔ راغلــے پــه دې لار پــه دې دنيــا يــې
پــه دې راز تــهٔ ولــې بيــا نــهٔ پوهېــدلې

دغــه ســتا لــور کــه د بــل د کــور ښــکلا شــی
نــو هــم ســتا غونــدې زلمــی بــه راپيــدا شــی
تــهٔ د لــور پــه زيږېــدلو خفــه مــهٔ شــې
هغــه کېــږی چــې څــهٔ خوښــه د الله شــی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل څۀ ته وائی؟

زۀ دا مـنم چـې غـزل څـۀ وی؟ غـزل څـه تـه وائـی
کـۀ دا د سـرو شـونډو خنـدا تـه د ښـکلا تـه وائـی
نـو زۀ غـزل د چـا ښـکلا پـورې محـدود نـۀ سـاتم
زمـا غـزل د خوشـحالۍ ښـکلی صـبا تـه وائـی

غـزل یـو صـنف نـازک سـره خبـرې نـه دی
غـزل د وخـت د تقاضـو آئینـه دار جـوړ شـوے
غـرل د لـوړ تخیلاتـو وسـعتونه لـری
غزل دهـردورد تـاریخ ښـکلے شـاهکار جـوړ شـوے

غـزل د نرمـو تـورو زلفـو سـره لـوبې نـۀ دی
غـزل انسـان تـه سـمه لاره د ژونـدون ښـودل دی
غـزل یـو مینـه او د مینـې خرمسـتی هـم نـۀ دی
غـزل د مینـې وروولـۍ او د تـړون ښـودل دی

وایـم غـزل د خوشـحالۍ د سـباوون زېـرے دے
وایم غـزل د ظلـم شـپې د زړۀ چـاودون زېـرے دے
وایـم غـزل پـه ظالمـانو د عـذاب چغـه شـی
وایم غـزل مظلـوم انسـان تـه د ژونـدون چغـه شـی

لاچی ۱۹۷۴

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهناز

(د ګهمکول شریف (کوهاټ) په غرونو کښې یوه معصومه جینۍ چې یو ظالم د مینې په جرم قتل کړه، د هغې جرم دا وۀ چې هغه په دغه ظالم مینه شوې وه. دا د کال ۱۹۷۶ واقعه ده)

مینــه کــول خــو زۀ مــنم ملګــرو! بــد خــو نــۀ دی
خــو دا وړ ســترګې زمانــه پــه مینــه څــۀ پــوهېږی
دلتــه خــو مینــه حقیقــت کښــې د هــوس نامــه ده
دلتـــه د مینـــې پـــه ګنـــاه هـــره شـــهناز قتلېـــږی

آ میمـــونۍ خـــو لا غـــوټۍوه، غوړېـــدلې نـــۀ وه
د زمـــــانې د شــــــېرعالم د لاســــــه اوربړېـــــده
لا پـــرې بادونـــه د ســـپرلی هـــم لګېـــدلی نـــۀ وو
د زمـــانې ســـپېرۀ خـــزان لمبـــو کښـــې اوســـوزېده
آدفطـرت دښـکلی حسـن زړۀ راښـکونکے شـاهکار
چـې یـې ښائیسـت تـه پسـخېدل بـه دبهـار ګلونـه
داســـې شـــاهکارچې رنګېـــدۀ اؤ ماتېـــدۀ ملګـــرو!
ولـې مـات نـۀ شـول د اسـلم غونـدې ظـالم لاسـونه

د پېغلتـــوب پـــه بـــام ختلـــې آ نیازبینـــه جینـــۍ
خـومره ناترســه پــه چــړو د یــو یزیــد قتــل شــوه
د خپلـــې مینـــې تقـــدس بانـــدې مئینـــه جینـــۍ
دخپلـــې مینـــې پـــه نـــاموس لکـــه شـــهید قتـــل شـــوه

دلتــه خــو مینــه یــو ګنــاه ده نــور هــر څــۀ روان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکــه شــهناز پــه دې ګنــاه بانــدې قتلېــږی مــدام
چــې دا دســتور او دا ســماج او دا نظــام وی تــر څــو
مینــه بــه داســې بــدنامیږی، رســوا کېــږی ترڅــو

راځــئ پــه مــرګ یــې چــې ملګــرو پــه جارجــار وژاړو
څــومره ناترســــه نــــن د مینــــې میمــونی قتلېـــږی
راځــئ ســماج تــه پــه دې ظلــم احتجــاج چــې اوکـړو
ګنــې ظلمونـــه بــه مــدام داســـې پـــه مــونږه کېــږي

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمان

ســـــتا شـــــباب زمـــــا جنـــــون وے
تـــــهٔ لـــــيلا او زهٔ مجنـــــون وے

تـــــهٔ زمـــــا وے او زهٔ ســـــتا وے
نـــــهٔ خفګـــــان نـــــهٔ زړهٔ بـــــدون وے

تـــــه د مينـــــې شـــــپريني وے
زهٔ فرهـــــاد غونـــــدې پښـــــتون وے

مـــــا پـــــه لپـــــو لپـــــو ښـــــلے
لـــــهٔ هـــــر غمـــــه پـــــه امـــــان وے

خبـــــر ده نـــــور کـــــهٔ هـــــيڅ هـــــم نـــــهٔ وے
خـــــو يـــــو زه او تـــــهٔ جانـــــان وے

تـــــا د مينـــــې ســـــاز چېـــــړلے
زمـــــا ســـــر ســـــتا پـــــه زنګـــــون وے

چرتـــــه لـــــرې پـــــه صـــــحرا کښـــــې
دواړو يـــــو ځـــــاے کښـــــې ژونـــــدون وے

چرتـــــه لـــــرې يـــــو جهـــــان وے
بـــــس د مئيـــــو ښـــــهٔ دوران وے

ســـــر مـــــې ســـــتا پـــــه زنګـــــون پـــــروت وے
پـــــوره دا زمـــــا ارمـــــان وے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشق

عشق د حالاتو د تلخۍ نه زیږېدلي څرېکه
عشق دپۍ مخو بې رخۍ نه بوږنېدلي څرېکه
عشق د زخمونو د سرخۍ نه رالوېدلي څرېکه
عشق دسرې وينې دګرمۍ نه څڅېدلي څرېکه
عشق داولس په غم لړلې د ژوندون قصه ده
نۀ دا يوازې د ليلا او د مجنون قصه ده

عشق د کلهم انسانيت د ورورولۍ فلسفه
عشق دانسان د محبت او سوکالۍ فلسفه
عشق د زردار او د نادار د يوالۍ فلسفه
عشق دخوشحال دننګ وپت، پښتونولۍ فلسفه
عشق دخوشحال دتورې شرنګ او د غيرت قصه ده
نۀ د ليلا او د مجنون د محبت قصه ده

عشق مړېدل، ژوندی کېدل دی د صبا په تکل
عشق غوړېدل او رېژېدل دی د خندا په تکل
عشق غورزېدل اؤ پاڅېدل دی د بيا بيا په تکل
عشق سوزېدل او بلېدل دی د رڼا په تکل
عشق دحالاتو د تيرو د زړۀ چاودون قصه ده
نه ده يوازې د ليلا او د مجنون قصه ده

عشق د خپل ځان په معرفت دی د الله پېژندل
عشق په مجاز کښې همېشه د حقيقت لټول

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشــق پــه صــحرا کښــې د لــیلا د ښــکلاګانو لیــدل
عشق پـه خپـل ژونـد کښـې پـه ژونـدون پسـې مـدام ګرځېـدل

عشـــق د حـــالاتو د تیـــرو د ســـباوون قصـــه ده
عشــق دظــالم دظلــم شــپې دزړۀ چــاودون قصــه ده
نـــۀ دا یـــوازې د لـــیلا او د مجنـــون قصـــه ده
عشــق داولــس پــه غــم لړلــې د ژونــدون قصــه ده

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاچۍ چې زما
پلارګنے کلے دے

خزانــــه د تــــاریخونو، دازمـــونږ کلــــے لاچــــۍ ده
آئینـــه ده د وختونـــو، دازمـــونږ کلــــے لاچــــۍ ده

دبابرنـــه ترخوشـــحاله، پـــه دې لاردی ډېرراغلـــی
دغـــې زمکـــې دوختونـــو ډېـــر جنګونـــه دی لیـــدلی
ټکانـــه یـــې د فوځونـــو، دا زمـــونږ کلــــے لاچــــۍ ده

افرېـدی، ختـک، غلجـی اوتورخېـل پکښـې ابـاد دی
اکوړخېل، موچیان او داسې بډه خېل پکښې اباد دی
خېلخانـــه دۀ د قومونـــو، دا زمـــونږ کلــــے لاچــــۍ ده

د ولـــۍ نـــه درابـــو کـــاڅو پـــورې دغـــه واړه کلـــی
د ســـینی خټکـــو نـــوم بانـــدې یـــادېږی دا ښـــاغلی
آســـتانه یـــې ده خېلونـــو، دا زمـــونږ کلــــے لاچــــۍ ده
دغـــې زمکـــې ډېرنومـــوړی بـــاتوران دی زېږولـــی
دمړانـــې پـــه دنیـــا کښـــې ټـــول جهـــان دی پېژنـــدلی
مېخانـــه د عظمتونـــو، دا زمـــونږ کلــــے لاچــــۍ ده

دخوشحال نه پس ته که هر څو کۀ دلې حالات بدل
شـــــــــــــــــــــــــــــــــــــو
دغه خلق نه چا خپل کړۀ، نۀ په خپله دچا خپل شو
نشـــانه ده د ظلمونـــو، دا زمـــونږ کلــــے لاچــــۍ ده

پـــه دې مځکـــې پیداشـــوی لـــوئې لـــوئې عالمـــان دی
هـــم پیداپکښـــې بـــې شـــمېره شـــاعران اوادیبـــان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

درس خانــه ده دعلمونــو، دازمــونږ کلـــے لاچـــی ده

چــار چــاپېره تــرې پراتــهٔ دی مزارونـــه د بزرګـــانو
چـــې یــې زړونـــه رونـــول بـــه پـــه توحیـــد د انســـانانو
درس خانــه ده دعلمونــو، دازمــونږ کلـــے لاچـــی ده

د ماللی خلې پـه خـوا کښـې دغـه خـړ پـړ زمونږ کلـے
ګران دے دومره په ما ګران دے لکه وی دلیلا کلـے
درخانـــه ده د لعلونـــو دا زمـــونږ کلـــے لاچـــی ده

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا

چې نه ستا ده نه زما ده
دا دنیا وایه د چا ده

که یې غواړې چې دا ستا شی
نه خپلېږی، بې وفا ده

چې نن شته او صبا نشته
د شګی هسې ځلا ده

د یو څو ورځو له پاره
یو رنګینه مشغولا ده

چې ستا دوې سترګې غړېږی
هم ښائیسته ده هم زېبا ده
تا به ځان پسې راکاږی
چې تر څو ئې ستا سودا ده

بلاګانې ترې جوړېږی
دا بلا داسې بلا ده

وایه چا ده خپله کړې
وایه چا سره پخلا ده

نو بیا څله پسې درومې
چې نن شته صبا فنا ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ، پـــــه زړونـــــو بادشـــــاهی کـــــړی
د انســـــــان عظمـــــــت هـــــــم دا ده

خیـــــر بـــــیګړه د ي، د بـــــل هـــــم
د دنیـــــــــــا دا مـــــــــــدعا ده

د رحمـــــــــن دغـــــــــه وینـــــــــا ده
دروغ نـــــــــــۀ دی دا رښـــــــــــتیا ده

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څوک وه؟

هغـــه څـــوک وه؟ چـــې د غرونـــو شـــهزادګۍ بـــه یادېلـــه
چــې بــه کوزبــه ســمې لــه راغلــه، تــرې حیــا بــه شــرمېله

هغه څوک وه؟ تولـه شپه ئـې چې میچن به غرولـه
د مــلا بانـــګ ســره ســمه چـــې ســحر بـــه پاڅېدلـــه

پـــه ســترغولی کښـــې بـــه دا لکـــه د زرکـــې ګرزېدلـــه
دغـــه حـــوره د جنـــت مـــې پـــه دې مځکـــه اولیدلـــه

چـــې ســـپوږمۍ یـــې هـــم ښائیســـت نـــه شـــرمېدله
دغـــه څـــوک وه؟ هـــسکه غـــاړه چـــې پـــه ځمکـــه ګرځېدلـــه

چې حیـا یـې هـم حیـا تـه لـۀ ډېـر سـوخته پسخېدله
دا چـــې پـــټ مـــخ وه روانـــه، څـــومره ښـــکلې ښـــکارېدله

خبــر نــۀ ووم چـــې دا راغلـــه او پـــه کـــومې لـــورې راغلـــه
د هوســـۍ غونـــدې پـــه ډَو، ډَو لـــۀ هیبتـــه زغلېدلـــه

خـــو پـــه ســـوو لـــوو زړونـــو لکـــه تنـــدر غورزېدلـــه
زۀ حیـــران ورتـــه ولاړ وم، داچـــې مـــخ پـــه وړانـــدې تلـــه

داخو هغـــه پښـــتنه وه، مـــا بـــه خـــوب کښـــې چـــې لیدلـــه
چـــــې راوییښ شـــــو م ، بیـــــا مـــــې داســـــې

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهوريت

ګرېوانونـــو د يـــو بـــل تـــه مـــو لاســـونه اچـــولی
د جمهـور پـه نامـه ګـوره، پـه کرسـۍ يو جنګېـدلی
زه د تــا ځــټ ماتومــه، تــا مــې پښــې دی رانيــولې
زۀ لوررورسـره پـه جنـګ يـم، مـونږ يـو بـل دی پرزولـی
ټـول پـه خپلـه کښـې آختـه يـو، دی يـو بـل مـو ړزولـی
پـه دنياکښـې چرتـه وی بـه، داسـې نورڅـوک شـرمېدلی
دا هغـه جمهوريـت دے زه او تـۀ يـې دعويـدار يـو
دا ددغـې برکـت دے، د يـو بـل ځنـې ويـزار يـو

راتـه وايـی سپرلـے راغـے، ټول وطن به شی ګلونـه
دا خـزان د غريبـۍ بـه، اوکـړی دلتـه نـه کوچونـه
ورکوو به هر غريب ته، هر مزدور ته خپل حقونـه
ټولـو خـوارو د وطـن تـه، ورکـوو بـه پلاوونـه
غريبـانو د وطـن تـه ، خوشـحالی بـه ورکـوو
مونږدخيـال پـه غونـډۍ ناسـت يـو، کـوو دارنګـې سـوچونه
لټـوو پـه خپلـې خـاورې جنتونـه، جنتونـه

زمونږداسـې خـوار قسـمت دے، چـې يـې لا پـه انتظـار يـو
دلتـه دغـه سياسـت دے، چـې يـو خـوره نـو لا بـه خـوار يـو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هغه وختونه لاړل

اوس هغه وختونه لاړل
تا به ماته، ما به تاته
دغه زمکه آسمان يو کړل
زۀ په تا به نازېدمه
تۀ په ما به غولېدلې
چې به تا د کوټې سر نه
ماته څومره اشارې کړې
ما به وې چې درنه ځار شم
تا به وې چې ما دړواخله
لرې بل وطن ته بوځه
خو ما داکولے نۀ شو
ما به وې چې شهزادګئ يې
خو زۀ تش د وچې خان ووم
ګنې ما به چرته لړې
دنګو لوړو غرونو مينځ کښې
د خوږو اوبو په غاړه
يووړوکے شان کوړګے به
کاڼو خاورو نه جوړ کړے
خو ما داسې کوے نۀ شو
اوس هغه وختونه لاړل
څکه ژوند اوس هغه نۀ دے
دا دنيا دومره وړه شوه
اوس نړئ واړه يو کور دے
چې تۀ څۀ وخت کله غواړې
د هوا په څپو هر وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ او تۀ دواړه خبرې
ښۀ په مینه هم کوے شو
کۀ مونږ يو بل ليدل غواړو
په اسانه هم لیدے شو
خو اوس مینه هغه نۀ ده
چې د زړۀ په زور کېدله
اوس چې څۀ هم کول غواړې
داپه مال او په زور کېږی
چرې دا دواړه کۀ نۀ وی
نوم د مینې چې وانخلې
هغه تش د قصو وخت وۀ
ما او تا چې اورېدلې
نۀ لیلا او نۀ مجنون شته
دغه ټول عبث قصې شوې
کۀ په مټو کښې دې زور وی
هر سړے به د ستا ورور وی
اوس هر څۀ بدل بدل دی
نۀ ګودر او نه منګی شته
د لیلا مجنون خبرې
د خیالی دنیا قصې شوې
اوس هغه وختونه لاړل
اوس نړۍ واړه یو کور دے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلفت حسین شهید

پــه لاره دحســین بانــدی چـــې تلــې دې ګلفــت
نـــو ځکـــه خوجنـــت تـــه رســـېدلې دې ګلفـــت

دنـورو سـر سـاتنه یـې د ژونـدیولوئـې مـرام وۀ
شرخوښوســـــره ځکــــه جنګېــــدلې دې ګلفــــت

دقــام او د ملــت دپــاره هرڅــۀ یــې قربــان کــړل
نـــو مـــرګ د شـــهادت تـــه خندېـــدلې دې ګلفـــت

ژونـــدون یـــی آخرڅـــۀ وۀ، جیوقربـــان او زاربـــدل وو
مطلـــب د ژوندانـــۀ مـــونږ تـــه ښـــودلې دې ګلفـــت

مـنم چـې دا ربـنتیا دی ،سـل دی اومـره یـو دی مـۀ مـره
اعجازختـــک هــــم دارنګــــې ســــتائیلې دې ګلفــــت

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې څښوې شراب د مینې په نظر د مستو سترګو
په دا خوئ مې څکه خوښ دے دا دلبر د مستو سترګو

زما سترګې پرې خوږېږي، زما زړهٔ چې پرې ډاډه وي
خدائے آباد دې لري داسې دا ګودر د مستو سترګو

سترګو سترګو کښې ست اوکړی، رانه اوتښتی مخ پټ کړي
کوي مینه پټه په هنر د مستو سترګو

څوک یې نهٔ وینی رادرومی، څوک پرې هېونهٔ پوهېږي
چې وربېږي کله غشي، له سنګر د مستو سترګو

نذرانې ورته شاهانو، چې د خپلو زړونو راوړې
ما لیدلې په دې سترګو کروفر د مستو سترګو

هیڅ یقین مې خدائے زده نهٔ شي، چې به بچ ترې زما زړهٔ شي
راپسې چې لګیا داسې، وي لښکر د مستو سترګو

هر نظر یې سخن ساز دے خدائے ورکړے دا اعجاز دے
دا همه غزل شی، په اثر د مستو سترګو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

(دا غزل دبنون تنقيدي ادبي ټولنې په انعامي مشاعرې کښې د دويم انعام حق دار ګرځولے شوے وۀ . د طاهرکلاچوی غزل ته وړومبے انعام ورکړلے شوے وۀ)

ستا د مينې لېونې چې وو، په دار شو
په مئينو کښې دې اوس خو ايله شمار شو

دا حرم کۀ بتکده وه، نۀ پوهېږم
لېونے زړۀ مې په پښو کښې ورګزار شو

په زاريو به دې هيڅکله خپل نۀ کړم
زما عشق هم د پښتون غوندې خود دار شو

غمژن زړۀ ته مې د سوز سندرې وايه
ايله سپک خو مې په دې د زړګی بار شو

ستا د مستو خمارو سترګو اثر وۀ
مېخانه کښې د جامونو ګړنګهار شو

دا **اعجاز** چې وۀ مدام خلقو رټلے
په دې څۀ کۀ جوړ په مرګ يې وير نانار شو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

حسن، مینه چې رایوځائې شی جانان شی
د چا سترګې، د چازړهٔ شی، دچا ځان شی

کهٔ زما جانان دې اولیدو په سترګو
تانه هېر به دجنت حورې غلمان شی

چې په مال، دولت ئې خوک اخستې نهٔ شی
کاشکې هر انسان کهٔ دغسې انسان شی

خلق وائي چې یې زړهٔ راځنې یوړو
خو تازه پرې د اعجاز خټک ایمان شی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

راشـــئ چـــې زۀ درکـــړم لېـــونی مینـــه
بـــل خـــوا ښـــکلیو! ځلـــه لټـــوئ مینـــه

مـــا درتـــه شـــوملې او پیـــاځې راوړلـــې
غـــواړې کـــۀ لـــۀ مانـــه پرونـــی مینـــه

خلقـــو! لټولـــه ســـرو او ســـپینو کښـــې
هغـــه وه غریـــب کښـــې پخـــوانی مینـــه

مینـــه د غـــرض پـــه سیاســـت شـــوله
جـــوړه شـــوه اوس دا پاکســـتانی مینـــه

چغښـــې چـــې د دوو غرونـــو میـــنځ کښـــې شـــوه
ځـــــومره ده مظلومـــــه افغـــــانی مینـــــه

دوه مئـــین جـــدا چـــې لـــۀ یـــو بلـــه کـــړی
دا بـــــه وي رښـــــتیا امریکنـــــی مینـــــه

مـــا اعجـــاز تـــه ژونـــد ځکـــه رنګـــین ښـــکاری
مـــا ســـره چـــې وی د شـــېرینی مینـــه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

مونږه په سرۀ اورکښې ژوندون لۀ ډېرناکامه کوو
طمع د ننګ چې لۀ بې حسه ودۀ قامه کوو

هر څو کۀ نورو باندې بدې لګی رښتیا خبرې
د ژوند خبره به همېش د ژوند لۀ بامه کوو

دخپل ښائیست په بام ختلې دومره مۀ نازېږه
مونږه عزت ستا د ښائیست لۀ احترامه کوو

تر څو چې مینه پېغلتوب ته رسېدلې نۀ وی
ددې دفاع به تر هغې له هر الزامه کوو

چرته چې بد په خلقو تش د مینې ټکی لګی
په داسې کلی کښې به څنګه مینه عامه کوو

هیڅ پوهه نۀ شو چې په تابانډې مئین څنګه شو
وایئ اعجاز داسې کارونه مونږ بې پامه کوو

.....✸✸✸.....

یادګیرنه ! چاراته وې چې ستا دا غزل بل یوشاعر پخپل نو م خپل کتاب کښې چاپ کړے نو ماوې چې دا خو ما دپاره لوئے اعزاز دے چې زما کلام هم څوك د دې جوګه ګڼي چې پخپل نوم ئې چاپ کړي ---- اعجازخټك

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

هغــه چــې ســترګو کښــې خبــرې کــوی
راتــــه د میــنـــې ډېــــرې غـــورې کـــوی

حېــــران د کلــــی مشـــــرانو تــــه یـــم
دا چـــې خبـــرې کـــوی ســـترې کـــوی

د فلســـــطین او د کشــــمیر پــــه زمکــــه
خبـــرې تـــورې کـــوی، زغـــرې کـــوی

چــې د اعجــاز غونــدې لــۀ ســره تېــر شــی
هغـــــــه خبـــــــرې زړَورې کــــــــوی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

هغه چې جام د پاسه جام سره هم خلۀ ورکوی
داسې ساقی ته به څوک څرنګې زړه نۀ ورکوی

په دواړه لاسه چې سحر ماښام لوټی مالونه
دومره غریب سړے به بل غریب ته څۀ ورکوی

کله د خدا ے په مینه مست، کله د قام په جذبه
سرونه دومره آرزان بیه پښتانۀ ورکوی

هغه ده بیا د زمانې منصور په دار خېژوی
ژوند ورنه آخلی خو ژوندون په ژواندانۀ ورکوی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ملګـــرو زهٔ پـــه داســـې ښـــار کښـــې اوســـم
لکـــه د مصـــر پـــه بـــازار کښـــې اوســـم

شـــــهبازګړه د ســــتړو ځـــــاے يــــادېږى
ځکــــه د يـــار د کـــوڅې لار کښـــې اوســـم

خبـــر دے کـــهٔ نـــه راځـــې خـــو هـــا اووايـــه
چـــې دې خـــوش فهمـــه انتظـــار کښـــې اوســـم

هغـــــه د امـــــن او انصـــــاف غوښـــــتنه
لکـــه د تېـــر وخـــت چرتـــه غـــار کښـــې اوســـم

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

ژونــدون څــهٔ دے دا يــو نــوم د هنګــامو دے
ســــــتړی لار د پرېوتــــــو اؤ پاڅېــــــدو دے

څــوک پــه غــم لړلــی ژونــد ځنــې بېــزار دی
د چــا ژونــد خــو بــس يــو نــوم د رنګينــو دے

چــې د وخــت هــر يــو طوپــان تــه غــاړه وځــی
منــزل پښــو کښــې بيــاد داســې لېونــو دے

ټپوســــانو لـــــه ژونـــــدون لتـــــه ورکـــــړې
د ژونــدون حــق خــو يــوازې د زمــرو دے

فيصــلې زمــونږ د کلــی چــې پــردی کــړی
دغـــه جـــړ زمـــونږ دټولـــو مســـئلو دے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

پروت په سجده، زړۀ کښې خدائے بلا خدايان ګرځوو
مونږ آذر خويه دې کعبې کښې هم بتان ګرځوو

خدائے په هر څه يو پوره کړى خو بيا هم لېر وړى
کچکول په غاړه ځکه مونږ په ټول جهان ګرځوو

د نړيواله کلى خان ملک به څوک پوهه کړى
په خپل وطن کښې جنازې مونږه د ځان ګرځوو

عدل انصاف، د داسې خلقوبه څوك څۀ اومني
چې دروغژن يو ځکه سر باندې قرآن ګرځوو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

ستا د خبرو د خوب به نه یم
هر څه به یم خو سپین کتاب به نه یم

خلق مې لولي پاڼې پاڼې د ژوند
په مخ راخور دې تور نقاب به نه یم

چا نه چا، چا پورې خپل ځان تړلے
د کتاب داسې انتساب به نه یم

د ژوند مقصد که د جنت ګټل دی
آخته په دغسې عذاب به نه یم

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

څنــې ســرونه مــې ليـدۀ ، پــه نمـر خاتـۀ پرېواتــۀ
څنــې ســرونه آخـر غـوځ شـو، ورتــه نــۀ پرېواتــۀ

دخاموشــۍ لــۀ شــوره ډېــرو ســر تنــدے اونيــوۀ
دبېوســــۍ لــــۀ زوره ډېــر پـــه زنګانــۀ پرېواتـــۀ

دعــوې پــه چــا، آخـر د ځــه ،پــه کـومې خلــې اوکړمــه
هلتـــه دامـــن دعـــوه ګيـــر ســـاړۀ واړۀ پرېواتـــۀ

غـــوره ټنـــا چرتـــه پـــه لـــرې وطنونـــو اوشـــی
تنــدر آخـــر زمــونږ پــه کــور پــه هرکالــۀ پرېواتــۀ

ځــان تــه د ځــان پــه مقابـل چــې کلــه زۀ اودرېـدم
دزړۀ کعبـــې کښـــې مـــې بتـــان خـــوارۀ وارۀ پرېواتـــۀ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ګلــه! چــې پــه ســترګو کښــې اغـزے دې کـړم
ښـه ده چـې خپـل ځـان سـره یـو ځـائے دې کړم

تـــــا چـــــې د ښـــــو پـــــه غشـــــو اوویشـــــتم
مــــړ ومــــه جانانــــه! راژونــــدے دې کــــړم

زۀ خـــو ســـتا پـــه ســـترګو جهـــان ګورمـــه
سترګې مـې هـم تـه شـوې چـې پـردے دې کړم

خلقـــو د مجنـــون خبـــرې هېـــرې کـــړې
ځـــان پســـې هـــم داســـې لېـــونے دې کـــړم

ســـتا اعجـــاز خټــک بـــه ولـــې نـــۀ ســـتائی
سـتا یـو خـوږ نظـر دے چـې زلمـے دې کـړم

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

هیڅوک نهٔ ګوری خپل ځان په ائینه کښې
بل ته ښائی بل انسان په ائینه کښې

تورې خاورې به د یار په دیدن موړ شی
ځان ته ګورې چې د ځان په ائینه کښې

خلقو خپلې برخې یوړې بختور شو
مونږ یې ګورو د ارمان په ائینه کښې

دا چې تا پورې یادیږی زمونږ کلے
ښکلے ښکاری د دوران په ائینه کښې

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

(درې شعرونه)

هــر ســړے نفــرت لــۀ يــو ســړی کــوی
هـــر ســـړے ددۀ ســـره يـــاری کـــوی

خدايـــه! د دجـــال فتنـــه بـــه څنګـــه وی
ګـــوره! چـــې ړانـــدۀ مـــو مشـــری کـــوی

خپلـــو مـــې چـــاړۀ پـــه مـــری ايښـــې ده
خپـــل خـــو داســـې نـــۀ کـــوی، پـــردی کـــوی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

پـــرون چـــې وروړ د وروړ مرګونـــه اُوکـــړل
مـــونږ پـــرې د پاســـه زيـــات قتلونـــه اوکـــړل

چـــې پـــه لمنـــې د چـــا نمـــونځ کېـــدلو
هغـــو ګنګـــا کښـــې اودســـونه اوکـــړل

غـــل بـــه د غلـــوۀطن کښـــې چـــا تـــه وايـــو
هرچـــا يوبـــل پســـې نمنځونـــه اوکـــړل

مـــونږ تـــه څـــۀ پتـــه د دښـــمن نـــۀ لګـــی
مـــونږ دپـــردو پـــه ســـر جنګونـــه اوکـــړل

خـــوب کښـــې چـــې راغـــے نـــو ورغـــاړې وتـــم
مفتوکښـــې مـــونږه ديدنونـــه اوکـــړل

چـــې پـــه دنيـــا کښـــې پـــۀ ښـــۀ نـــوم يـــادېږی
هغـــو هـــم داســـې ښـــۀ کارونـــه اوکـــړل

اعجـــاز خټـــك بـــه آخـــر خـــدائے پوهـــه کـــړی
غـــرۀ کښـــې يـــې چاتـــه آوازونـــه اوکـــړل

۲۷مارچ ۲۰۱۲ ء

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائيکوګانې

مانــــه جمــات کښــــي چــا ځپلـــۍ پټـــې کــړې
مـــاوې چـــې دا څـــۀ د مـــوچي دکـــان دے
چـــې زړې پرېـــږدي او تـــرې نـــوې يوســـي

.....✸✸✸.....

نـــن يـــو خټـــك دغـــرۀ پـــه ســـر ګډېـــدۀ
مـــاوې چـــې بيــا بـــه چرتـــه ډول غږېـــږي
ځکـــه چـــې دا دومـــره د ټينګـــې نـــۀ دي

.....✸✸✸.....

مـــونږ هغـــه ملـــك تـــه زنـــده بـــاد وئيلـــي
د ښـــي توښـــې نـــه يـــې مـــونږ اوويســـتلو
لکـــه پـــردي خيـــرات کښـــې ســـپي ورږوُو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائيکوګانې

دخـــــواري ځـــوی ډالـــــر ليـــــدلے نـــــۀ وۀ
اوس د ســوکړك پــه ځــائے برګـرې غــوارې
مــونږ بــه اوس تشــې هســې خلــې چړپــوو
.....✸✸✸.....

پـــــه انټرنيـــــټ يـــــاراني ځنګـــــه کيـــــږي
چرتـه فـيس بـك کښـې چې جينـۍ ښـکاره شـي
بـــــلا ځوانــــــان ورتــــــه لَـــــو يُـــــو اووائـــــي
.....✸✸✸.....

د دهمـــــاکوسره بلـــــد دومـــــــــره شـــــو
اوس د ټوپـــــك ډز راتـــــه داســـــې ښـــــکاري
لکـــــه ماشـــــوم چـــــې چرتـــــه ټيزواچـــــوي
.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائیکوګانې

خدایــه ! پــه ملــك کښــي خوشــحالي راولــې
ګنــــــــي واړۀ واړۀ خــــــــدایان دی واړه
دځــان نــه مخکښــې بــه دوزخ تــه لېــږو

.....✸✸✸.....

چــاوي چــې ځنګــه ځــوك لیــډر جــوړیږي
مــــاوې دروغ او حرامتــــوب زده کــــړه
خلــق بــه دې خپلــه بیــا بــه ســر ګرځــوي

.....✸✸✸.....

ســــل شــــېطانان او یــــو لیــــډر زمــــونږه
لکــــه چــــې ســــل پــــاپړ او یــــو لــــوړ وي
ځکــــه شــــېطان هــــم ترینــــه لــــرې تښــــتي

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائیکوګانې

ښکلو ته اووایئ چې کور کښې کېنئ
زمونږ وژلو ته دي نۀ رادرومي
اوس دغه کار دغه خودکشه کوي

.....✱✱✱.....

نرخونه ورځ په ورځ په بره خېژي
چې دغه حال ، دغه رفتار وي زمونږ
بره سپوږمۍ ته به مونږ زر اورسو

.....✱✱✱.....

يوشل روټۍ مې چې مېلمه ته راوړې
وې چې يوه روټۍ ترې بيرته يوسه
وې چې انسان يم ، ځناور خو نه يم

.....✱✱✱.....

چرته زړۀ خوږے مشر وي به کنۀ ؟
په دې ارمان واړه سپين ږيري شولو
لکه د کونډې لۀ لېورۀ اووتو

.....✱✱✱.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

کــهٔ یــو انګرېــز انګرېــزي نــهٔ شــی لــیکے
دغــــه پوښــــتنه لــــږ د ځــــان نــــه اوکــــه
تــا کــوم پښتوکښــي سپاړسـم پــاس کــړے

.....✸✸✸.....

هغـــــه جمـــــات کښـــــې انګرېـــــزی وئیلـــــه
وې یـــې چـــې دهٔ د خــــدائے ظـــالم تـــه ګـــوره
کفـــر ئـــې ټـــول ګـــوره ! جمـــات تـــه راړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعجاز خټک هغه شخصيت دے د چا لۀ برکته چې په ټول خليج کښې د پښتو ټولنې جوړې شوي دي او په خليج کښې د پښتو مشاعرو بنسټ هم دغه مشر ايښودلے دے. د اعجاز خټک په کوششونو او ترغيباتو زمونږ پښتو ادبي ټولنه قطر هم جوړه شوې ده

د کومې لۀ سوبه چې په پښتو ادب کښې ډېر زيات کار په ديار غېر کښې شوے دے.د اماراتوپښتو ادبي ټولنه مرکزډُبیٰ واحده ټولنه ده چې په پردي وطن کښې يې مشاعرې منعقد کړې دي او د پاکستان نه يې ورته شاعران او اديبان راغوښتي دي.تر اوسه د ټولنې د ملګرو لۀ خوا څو درځنه کتابونه او مجلې هم خپرې شوې دي.دا ټول هر څۀ د دغه کس لۀ برکته وو..

فيروزآفريدي

صدر

پاك پښتوادبي ټولنه دوحه قطر

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library